

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՐԱՄԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՁՈՒՂ**

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Ծրագրի մասնագիրը (սպեցիֆիկացիան)

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության բնափառությունը	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ 021401.00.6
2. Բուհը	Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաձյուղ
3. Ծրագրի հավատարմագրված է	–
4. Շնորհիվ որակավորումը	Արվեստի բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2022/23
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները

Դիմորդը պետք է ունենա.

- Միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության վկայական,
- Կամ նախնական մասնագիտական կրթության վկայական, որում կա գրառում դիմորդի՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու վերաբերյալ,
- Կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական,

Դիմորդը հանձնում է ընդունելության քննություններ հետևյալ առարկաներից՝ «Գծանկարչություն», «Կոմպոզիցիա»:

Ընդունելությունը կատարվում է ԵՊՀ ԻՄ-ում հանձնած ընդունելության քննությունների արդյունքների հիման վրա:

9. Ծրագրի նպատակները

- Պատրաստել բարձր որակավորման բակալավր-մասնագետներ, ովքեր տիրապետում են դեկորատիվ-կիրառական արվեստի գեղարվեստակատարողական մեթոդներին և ունեն ստեղծագործական մտածելակերպ:
- Ուսանողների համար ապահովել կրթական միջավայր և տեսական և գործնական դասընթացների շնորհիվ շրջանավարտների մոտ ձևավորել գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական ոլորտում հաջողությունների հասնելու, ուսանողների ստեղծագործական, գեղագիտական, ինտելեկտուալ և վերլուծական կարողությունների զարգացման համար:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա.1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա.2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիքների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա.3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա.4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Բ.1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում

արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մողելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետազա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանավայրի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Տեղեկատվություն գնահատման կարգի վերաբերյալ

«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կարգ, էջ 7-13:

14. Ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Դեկորատիվ կիրառական արվեստ» կրթական ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել կրթության և մշակույթի ոլորտներում, գեղագիտական կենտրոններում, գորգագործության, խեցեգործության, փայտի և մետաղի արտադրամասերում՝ գրադարաններում հետևյալ պաշտոնները.

- հետազոտող,
- ուսումնական վարպետներ,
- մասնագետ-խորհրդատուներ,
- վարպետ - մասնագետ,
- գեղագիտական կենտրոնի ուսուցիչ,
- նկարիչ-ձևավորող:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսներ և ձևեր (եթե կան)

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- գիպսէ, կավէ, պլաստմասէ ուեկվիզիտներ նատյուրմորտների համար,
- մոլցերտներ և զծագրական վահանակներ,
- խեցեզործության և քանդակի համար նախատեսված սեղանիկներ,
- մուֆելային վառարան,
- համակարգիչներ,
- գորգագործության և կարպետագործության տորքեր և շրջանակներ,
- մետաղի մշակման լաբորատոր սարքավորումներ,
- փայտի գեղարվետական մշակման լաբորատորիայի սարքավորումներ,
- պրոյեկտորներ:

**16. Համապատասխան կրթական չափորոշիչները
կամ առարկայական կողմնորոշիչ(ներ)ը**

ԵՊՀ ԻՄ «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ»
մասնագիտություն

17. Ծրագրային այլ կողմնորոշիչներ

ԵԳՊԱ «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագիր

**18. Պրոֆեսրարաժամական համակազմին ներկայացվող պահանջներ
ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԿԱՆԱՍՏՈՒՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ**

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

- Դասընթացի ուսումնական առարկայական ծրագիր կազմելու կարողություն,
- Մեթոդական պատրաստություն՝ դասավանդման, գնահատման ժամանակակից մեթոդների, տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքների, նպատակների և խնդիրների հստակ գիտակցման ու պարզաբանման կարողություն:
- Ուսանողների ակտիվության խրախուսման և մոտիվացնելու կարողություն:
- Ընդհանուր նպատակ սահմանելու և դրա իրականացման ուղղությամբ ջանքերը համատեղելու հմտություն:
- Ուսանողների հետ անհատական աշխատանք կատարելու կարողություն:
- Ուսանողներին վերլուծական հմտությունները զարգացնելու, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևութները համակողմանիորեն գնահատելու, տեսական եզրակացություններ կատարելու կարողությունների ներդրման ձգտման առկայություն:

Հետազոտական

- Հետազոտական աշխատանքների իրականացման հմտություն:
- Մանկավարժական դիագնոստիկական գործառույթների տիրապետում:
- Բաց նոր գաղափարների և հեռանկարների համար:
- Ինսերտիցիալինար և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանության, մացություն և իրականացման հմտություն:
- Դասավանդման, հետազոտությունների իրականացման ուսումնասիրության մեթոդների ձիւ ընտրության և կիրառման հմտություն:

Հաղորդակցման

- Ուսանողի հետ միջանձնային հարաբերությունների հաստատման և կառուցողական փոխառնչություններ կառուցելու կարողություններ:
- Դասընթացը և դասապրոցեսը պլանավորելու, լսարանը կառավարելու կարողություններ:
- առնվազն մեկ օտար լեզվի իմացություն:

SZS կիրառություն

- Բազային համակարգչային (MS Office փաթեթի ազատ տիրապետում՝ Word, Excel, Power-Point) – 4 – հմտություններ:
- Լուսացուցադրություններ պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն (pptx, prezi, canva կամ այլ):

Այլ

- Մանկավարժական էթիկայի կանոնների տիրապետում:
- Բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերի իմացություն և կիրառման կարողություն:

2. Մասնագիտական կարողություններ

- Դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրների և մեթոդաբանական հիմքերի տիրապեսում:
- Դասավանդման գործունեության հիմքում ընկած դասընթացի հիմնական հասկացությունների, հայեցակարգային մոտեցումների, տեսակետների սահմանման կարողություն՝ հաշվի առնելով լսարանի առանձնահատկությունները:
- Ուսուցման գործընթացում ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն:
- Ուսուցման գործընթացում միջառարկայական կապեր ստեղծելու կարողություն:
- Դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ ձևակերպելու, անհրաժեշտ նյութեր և ուսուցման միջոցներ ընտրելու կարողություն:
- Առցանց ձևերով, լուսացուցադրությունների և այլ եղանակներով ուսումնական նյութեր պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն և հմտություն:
- Ոլորտի մեթոդական առաջավոր փորձի իմացություն և ստեղծագործական կիրառման կարողություն:
- Կրթական ծրագրի վերջնարդյունքներին առարկայական/մոդուլային ծրագրերի վերջնարդյունքները համապատասխանեցնելու կարողություն:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական աստիճան և կոչում

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներին:

Մանկավարժական փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն (նվազագույնը 3 տարի):
- Պաշտոնի անձնագրով գրաղեցող պաշտոնին (դասախոս, ասիստենտ, դոցենտ, պրոֆեսոր) ներկայացվող:
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:

Պրակտիկ աշխատանքի փորձ /ցանկալի և/

- Մասնագիտական գործունեության փորձառություն:

Այլ պահանջներ

- Առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- Դասապրոցես Moodie ծրագրով իրականացում:

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում են, որ ձեռք կբերի ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ ԻՍ կայքեզում:

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁԱՄՐՅՈՒՔՆԵՐԸ

Ա. Գիտելիք և խմացություն			
Ա1	Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2	Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Ա3	Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարապի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Ա4.	Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:		
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ			
Բ1	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արիեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:	Գ1	Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործուները:
Բ2	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:	Գ2	Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար պահպանելով էթիկայի նորմերը:
Բ3	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	Գ3	Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆուլյույս միջոցով:
Բ4	Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:	Գ4	Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:
Բ5	Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:	Գ5	Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:
Բ6	Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:	Գ6	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
Բ7	Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		

«ԴԵԿՈՂԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՈԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՏԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

Կրթական մոդուլի անվանումը	Դասիչը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
ՀԱՅԱՍՏԻՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍՍՍ (ՊԱՐՏԱԴՐ)																		
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B04		x							x		x	x				x	
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B10		x							x		x	x				x	
Անգլերեն/ֆրանսերեն/ վրացերեն-1	0305/B14	x								x		x				x		
Անգլերեն/ֆրանսերեն/ վրացերեն-2	0305/B15	x								x		x			x			
Ռուսերեն -1	0305/B02												x			x	x	
Ռուսերեն -2	0305/B08											x			x	x		
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակ. բնակ. առաջին բուժօգնություն	0001/B03												x				x	
Էկուոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B07					x	x											
Փիլսոփայության հիմունքներ	0304/B11		x										x	x				
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B01	x											x		x			
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B06	x											x		x			
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B05																x	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B09																x	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B12																x	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B13																x	
ՀԱՅԱՍՏԻՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍՍՍ (ԿԱՍԼՇՏՐԱԿԱՆ 4)		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B16													x	x			
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B16							x										
Գործարարության հիմունքներ	0201/B16							x	x				x			x		
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/B16	x						x										
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B16											x		x				
Մշակութարանության հիմունքներ	0202/B16	x										x						
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B16												x	x				
Տնտեսագիտության հիմունքներ	0201/B16							x						x	x	x		
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/B16							x					x				x	
Քաղաքացիության հիմունքներ	0304/B16							x					x	x				
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B16											x	x	x				

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	0104/B16												x		x	x		
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՍԱՍԱՍ (ՊԱՐՏԱՀԵՐ)		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Գծագրություն	0403/B17			x				x		x	x							
Գունատեսություն	0404/B18							x	x		x							
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	0404/B19	x		x			x	x	x				x					
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	0404/B22	x		x			x	x	x				x					
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-3	0404/B24	x		x			x	x	x				x	x	x		x	
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-4	0404/B27	x		x			x	x	x				x	x	x			
"ՀԲ" Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-5	0404/B32	x		x			x	x	x				x					
Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	0404/B20	x	x	x				x		x		x	x	x		x	x	
"ՀԲ" Օրնամենտալ ոճավորում	0404/B221	x		x				x		x		x	x	x				
Նյութերի տեխնոլոգիա	0404/B23			x					x			x					x	
Քանդակ և պլաստիկ մոդելավորում	0403/B25				x			x	x		x							
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	0404/B26	x	x	x				x	x	x	x		x				x	
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	0404/B29	x	x	x				x	x	x	x		x				x	
Խեցեգործություն-1	0404/B28	x	x	x				x	x	x	x		x					
Խեցեգործություն -2	0404/B33	x	x	x				x	x	x	x		x					
"ՀԲ" Մանրանկարչություն-1	0404/ B30	x	x	x				x	x	x	x		x	x			x	
Մանրանկարչություն-2	0404/ B34	x	x	x				x	x	x	x		x					
Փայտի գեղարվեստական մշակում-1	0404/B31	x	x	x				x	x	x	x		x			x	x	
Փայտի գեղարվեստական մշակում-2	0404/B36	x	x	x				x	x	x	x		x			x	x	
Համակարգչային գրաֆիկա	0404/B35				x	x		x	x				x	x				
Նկարչություն-1	0403/B37	x				x		x	x	x								
Նկարչություն-2	0403/B38	x				x		x	x	x								
Նկարչություն-3	0403/B39	x				x		x	x	x								
Նկարչություն-4	0403/B41	x				x		x	x	x								
Նկարչություն-5	0403/B43	x				x		x	x	x								
Նկարչություն-6	0403/B44	x				x		x	x	x								
Արվեստի պատմություն-1	0202/B40	x	x													x		
"ՀԲ" Արվեստի պատմություն-2	0202/B42	x	x													x		
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՍՈՂՈՒԼՆԵՐ		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Մասնագիտական պրակտիկա-1	0404/B45	x	x	x		x	x		x	x		x	x	x	x	x		
Մասնագիտական պրակտիկա-2	0404/B46			x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Մասնագիտական պրակտիկա-3	0404/B48			x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Ավարտական աշխատանք	0404/B47			x		x	x		x	x		x	x		x	x		
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՍՄԱՍ (ԿԱՍՀՆԱՐԱԿԱՆ)		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6
Ապակենկարչություն	0404/B50	x		x			x	x	x				x					
Ապլիկացիա	0404/B50			x				x			x	x				x		
ԴՎԱ պատմություն	0404/B50	x	x					x			x	x				x		
Թանգարանային գործ և ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	0201/B50	x	x	x	x							x	x	x		x	x	
Տիկնիկագործություն	0404/B50			x				x			x	x				x		
Տարագի պատմություն	0404/B50		x	x				x			x	x				x		

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԽԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

**«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ**

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍՍ / ՊԱՐՏԱԴԻՐ

1.0304/B01	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել հայ ժողովրդի ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը։ Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհազրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով։ Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով։ Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՝ ճանաչողական, թե՝ կիրառական նշանակություն։		
Դասընթացի խնդիրներ.		
Զնակորել հասուակ պատմերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին։	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Զնակորել պատմական փաստերը համարելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն։ ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազ դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար։ 	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փուլեր։		
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները։		
3. Ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լրտաքանելու Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ուսումնական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները։		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապեր,		
2. արժնորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհյին պատմության համատեսատում,		
3. արժնորելու ինչպես նախաքիստոներական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները։		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. տարրերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը և հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում,		
2. բանավիճելու։		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհյին և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները։		
Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատունների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը։		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները։		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. դասախոսություն 2. ռեֆերատ 3. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Սոուզարը. Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանափոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հայաստանը հնագոյն շրջանում: Թեմա 2. Հայաստանի ին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դր/: Երվանդունիների թագավորությունը: Թեմա 3. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեայն շրջանում: Թեմա 4. Արշակունիների թագավորությունը: Թեմա 5. Հայաստանը վաղ միջնադարում: Թեմա 6. Հայաստանը զարգացած միջնադարում: Թեմա 7. Հայաստանը ու միջնադարում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: 3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: 4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ա., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009:

1. 0305/B02	2. Ուսուելու -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Սոուզարը	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենթավարդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտակին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը, 2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտական կարգավորությունները: 3. Լիրատելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. Կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:		
գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետարքրությունների և այլնի մասին), 2. հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրօսկան ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միշմշակութային, տցիալական ու անձնային փոխադրության գործոնները:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հարորդակցման տեխնոլոգիաները:		
Գ5. Կարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Քննարկում /բանավեճ: 2. Համագործակցային աշխատանք: 3. Էվրիստիկական մեթոդ: 4. Մտագրոհ:		

- Ինդուկտիվ մեթոդ:
- Դերուկտիվ մեթոդ:
- Վերլուծական մեթոդ:
- Խոսքային կամ բանավոր մեթոդ:
- Գրավոր մեթոդ:
- Բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են

Սոլոզարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հնչունաբանություն: Զայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Թեմա 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Թեմա 4.** Զնաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004.
- Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
- Учебные пособия по специальности.

1.0001/B03	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3. 4 ECTS կրելիս
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաքր	
8. Դասընթացի նպատակն է առկրողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
a. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները,		
2. Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանության ուղղագրական մասնակիցների մասին,		
3. Մեկնարաններու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող դիմումների գնահատման մեթոդները,		
4. Ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,		
5. Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:		
p. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,		
2. դրսերելու նախընտրելի վարժագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,		
3. ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում,		
4. օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:		
q. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,		
2. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
3. վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ6. Կողմանորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօնություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար,
3. հարցադրումներ և քննարկումներ,
4. լարորատոր աշխատանքներ,
5. տնային, ինքնուրույն և սոուզողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

Սոուզարք. Սոուզարքը անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխանելու դեպքում սոուզարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ կիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 1.** Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Բաժին 2. Քաղաքացիական պաշտպանություն:** **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հանականակորոյի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5.** Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Բաժին 3. ՄԻ-ում բնակչության առաջին բուժօնություն:** **Թեմա 8.** Առաջին բուժօնությունն ու մինչքծշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 9.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեմա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 11.** Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աղամյան Մ., «Փոխարքական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011:
2. Մարկարյան Ռ., Զանցողազան Ն., Օհանջանյան Մ., Հարությունյան Ա., Հարությունյան Վ., Բաղրասարյան Լ., Հասրաթյան Ռ., Վարդանյան Ջ., «Քաղաքաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Եր., 2006:
3. Մանայան Վ., «Միրտ-թոքային վերակենդանացման մինչքծշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007:
4. Մանուկյան Ս., Ճադարյան Գ., «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017:
5. «Մինչքծշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2000:

1. 0302/B04	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Սոուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսնորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:		
Դասընթացի խնդիրներ.		
1. Ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,		
2. Ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

- Ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսնորման ձևերը, սահմանելու և ճիշտ կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը,
- ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ճիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարբեր իրողությունները (բառապաշտարի շերտեր, ձևականացնելու համար գործառնություններ),
- սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

- կառուցելու հարուստ բառապաշտարով, շարահյուսորեն ճշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք,
- գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
- աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևադրում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործկածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ7. Հիմնելու ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադրեցության գործոնները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- Քննարկում /բանավեճ:
- Համագործակցային աշխատանք:
- Մտագրություն:
- Վերլուծական մեթոդ:
- Խոսքային կամ բանավոր մեթոդ:
- Գրավոր մեթոդ:
- Բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուզարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսնորման ձևերը: Լեզվական նորմ:

Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: **Թեմա 3.** Բառային մակարդակ: **Թեմա 4.** Քերականական մակարդակ: Զնարանություն: **Թեմա 5.** Շարահյուսություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ավետիսյան Յուրի, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
- Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր, 2015:
- Ասատրյան Մ. Ե. , Ժամանակակից հայոց լեզու /Զնարանություն/, Եր, 2002:
- Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճարանություն, Եր., 2003:
- Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճարանություն, Եր, 2003:
- Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Երևան, 1997:

1.0001/B05,B09	2.Ֆիզիաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.1-ին, 2-րդ կիսամյակներ	7.Սոուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական		

զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի:

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգատի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսածեռում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ձարպկություն, կոռորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձեի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,

ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
2. թվարկելու կոփիման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
3. ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
4. ներկայացնելու առողջ կենսաձեի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
5. առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրելու դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ),
2. ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում,
3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը,
2. դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից,
3. կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.

Գ6. Կողմանորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօնություն:

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ.
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
 - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
2. արտառումնական պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքներին՝ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
 - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
 - մարզաառողջարարական ձամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով: Ստուգաքրը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգի վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացի բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

1-ին կիսամյակ

Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային բայլը: **Թեմա 2.** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելվների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեմա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեմա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Ընդհանուր ֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրորատիկ վարժություններ. գրուստունծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պատկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ զլիսի վրա, զլորումներ, զլուսկունծի երկարությամբ: **Թեմա 2.** Ֆիզիկական բեռնվածության ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պարկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերսկից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրազնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, զնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Զարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահակումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկություններ՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելվների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից գոյց ուոքերի հրումով: **Թեմա 6.** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և

հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգաքային ձևերի նախապատրաստում:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Սամվելյան Լ. Ա., Պետրոսյան Գ. Ա., Թումանյան Հ. Գ., Գրիգորյան Ա. Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Քարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Երևան, ՎՄՎ-ԴՐԽՏ, 2007թ.:
2. Ազիզյան Գ. Ն., Վանեսյան Հ. Մ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է. Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարյայան Հ. Ս., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզիաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարայան Մ. Ա., Մարմամարգության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյաշյան Գ. Ե., Մարմամարգության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ. Գ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ. Տ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ. Կ., Կալացյան Ե., Մարզահաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս. Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1. 0304/B06	2. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15/015	
6. 2-րդկիսամյակ	7. Ստուգաբար	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմություն՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ձանաշղողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ձևավորել հատակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: ✓ Ձևավորել պատմական փաստերը համարելու, երևոյթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը, 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը, 2. արժենորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. տարրերակելու և զնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում Ճիշտ կողմնորոշվելու: 		
10. Դասընթացը ձևակերպում է կերպական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ,		

պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էրիկայի նորմերը:

94. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոշում՝ օգտագրծելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. ռեֆերատ,
3. անհատական և խմբային առաջադրանքներ.

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.** Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական գինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ար. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975:
3. Հայոց պատմություն, հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000:
4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ա., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009:

1. 0105/B07	2. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենտրոն» համակարգում նրանց փոխադրեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի ադտուման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էլուրունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ուսանողների տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործնթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոլոգիական միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեսդեսների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ձգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենադրության մասին, ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները:
2. դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

աս. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
2. նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող ադտուող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները:
3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի ադտուման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողությունները:

1. Էկոլոգիական գնահատական տպու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
2. նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ գերծ պահելով շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
3. անցկացնել մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կրաքելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողությունները:

1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն,
2. հետազոտություններ անելու՝ ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով,
3. կիրարելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու համար, թե այս կամ այն գործոնը, ինչպիսի աղբեցություն կարող է ունենալ տվյալ էկոհամակարգի վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրարելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Պասիվ դասիստություն
2. Ակտիվ դասախոսություն
 - ✓ *հարց ու պատասխան*
 - ✓ *զրոյց*
3. Բնտերակտիվ դասախոսություն
 - ✓ «Power Point» համակարգային ծրագրով դրվագների ցուցադրում
 - ✓ *հարց ու պատասխան*
 - ✓ *բանավեճ*
 - ✓ *զրոյց*

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1. Բանավոր քննում՝ ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջարկված թեմայով ռեֆերատի գեկուցում:
2. Այն ուսանողները, որոնք ամբողջական դասընթացի մաս կազմող 5 և ավելի թեմաներից կամ ինքնուրույն աշխատանքների թեմաներից գնահատվել են «ստուգված», ապա ստանում են «Ստուգված»:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից:

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համարու պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օյլեկտը: Լիբիխի մինիմումի, Վիյամի գործոնների անկախության և Շեֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Դրորուցնաներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազուտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամիերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգերը: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու աղբեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարողութիւն կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Զուրք երկրի վրա և նրա հատկությունները: Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը, ծնկինություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը, պոպուլյացիայիների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զիշ փոխարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Զրոլորտի վրա մարդածին բացասական աղբեցությունները: Քարողութիւն և բնահողի վրա մարդածին բացասական աղբեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամանակակից պահանջման հիմունքներ, 2010:
- Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Երևան, 2008:
- Մելքոնյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2010:
- Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Երևան, 2002:
- Վալով Վ.Դ., Օсновы экологии: Учебное пособие. -5-е изд., Москва, 2005.

1. 0305/B08	2. Ուսուերեն -2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետությունը:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,		
2. վեր հանել թերություններն ու շուկել դրանք,		
3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,		
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,		
2. կառուցելու տրամաբանորեն ձիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,		
3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,		
2. կիրարելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,		
3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,		
4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ուսերեն և հակառակը,		
5. զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարտուցություններ		
1. գնահատելու, վերլուծելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,		
2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:		
11. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադրության գործոնները:		
Գ4. Սահմանադրության հիմքում արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
Գ5. Կարելու մասնագիտական գործնական բառակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկում /բանավեճ		
2. համագործակցային աշխատանք		
3. էվլիստիկական մեթոդ		
4. մտագրոհ		

5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեղուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնաված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Զնարանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Բաժին 2.** Շարահյուսություն. Շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Բաժին 3.** Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Բաժին 4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկույցների և մասնագիտական ուժերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Русский язык, Под общ. ред. Л. М.Мкртчяна, Еր., изд-во ЕГУ, 2004.
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

1.0302/B 10	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ - 2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժնություն համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքները և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարրերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի արժանիքները,		
2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. լրացրաններու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձշտությունները, դրսւություն խոսքային բարձր էթիկետ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3. Բացատրելու ԴՎՍ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		

Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հարրողակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. մտագրող
4. վերլուծական մեթոդ
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
6. գրավոր մեթոդ
7. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: **Թեմա 2.** Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: **Թեմա 3.** Խոսքի գործառական տարրերակներ /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: **Թեմա 4.** Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:
3. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնարանություն/, Եր., 2002:
4. Բայիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1. 0304/B11	2. Փիլիսոփայության հիմունքներ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/0/30	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք բույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայցքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,		
2. բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները,		
3. հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աշակեցել ուսանողի համակարգված աշխարհայցքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,		
2. բացահայտելու ձանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,		
3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարրերակիշ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		

1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից,
2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը,
3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխարարերություններում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կորուսական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետազա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. սեմինար
3. քննարկում
4. գեկուցում
5. ռեժիսուր:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: **Թեմա 2.** Կեցություն և մատերիա: **Թեմա 3.** Դիալեկտիկա: **Թեմա 4.**

Բնություն: **Թեմա 5.** Մարդ և պրակտիկա: **Թեմա 6.** Գիտակցություն և ձանաչողություն: **Թեմա 7.**

Գիտություն: **Թեմա 8.** Հասարակություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980:
2. Բրուտյան Գ., Իմաստափրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987:
1. Բրուտյան Գ., Իմաստափրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987:
2. Գարբիեյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Եր., 1980:
3. Վյուրեյյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
4. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0001/B12, B13	2.Ֆիզիկաստիարակություն	3.0 ECTS կրետիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է, հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.		
<ul style="list-style-type: none"> • ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը, • նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը, • բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը, • զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ձարպելություն, կոռորդինացիա և այլն, 		

- կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,
- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը,
- ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ոնիիվերսիադաների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ,
- հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկելու հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը,
- թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնարանելու անհատի վրա դրանց ներգրծության բնութագրերը,
- ներկայացնելու արտադրական ֆիզիկական կուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնարանելու նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները,
- սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնել օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր,
- ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզահաղերի ժամանակ,
- կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մասուցված մեթոդներով և ցուցաբերելու նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարարականի փոխադարձ վերահսկողություն,
- աշակեցնելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնելու իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ,
- վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները,
- կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզիկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս,
- կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.

Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .

- տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
- մեթոդական-գրքնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
- խնդնորույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),

2. արտառուսումնական պարապմունքներ.

- ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
- վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
- մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
- խնդնորույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
- մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
- մարզառողջարարական ձամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

3-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պյանավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա 2.** Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլը: **Թեմա 3.** Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելքների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: **Թեմա 4.** Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիֆաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիադը և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձևորով: **Թեմա 6.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում: **Թեմա 7.** Կանոնավոր պարապմունքների համար սպորտաձևի ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևների և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համարու հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. զլուխունծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. զլուխունծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պարկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, զլուխունծի երկարությամբ: Մարզանատարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելազորման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեմա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի խնդնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և խնդնավերահսկման օրագիրը: **Թեմա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, զնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ զնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեմա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Վազք վազքի տեխնիկայի առանձնահատկություններ՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեմա 11.** Հեռացատկ տեղից զույգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական

մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** Սուուզարքային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007.
2. Աղիզյան Գ., Վանեպյան Հ., Ֆիզիակական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավազյան Է., Ֆիզիակական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելքոնյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Մ., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

ԿԱՍՏՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

1. 0305/B14	2. Անգլերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Սուուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար, 2. զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսրային իրավիճակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. անգիր վերաբարդերու մասնագիտական բառապաշարը, 2. թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները, 3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները, 4. տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս, 2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը, 3. կատարելու A1 մակարդակի տերաստերի բարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից, 2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, 3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեգնտացիաներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կրնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործունները:		

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. հարդրակցական մեթոդ
2. մուազրոհ
3. ուսանողական պորտֆոլիո
4. խմբային աշխատանք
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն
6. աշխատանք տեղեկագրով
7. ռեֆերատ
8. ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքարրը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.

- գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,
- ռեֆերատ,
- լրացրած աշխատանք,
- խմբային աշխատանք,
- ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժույթուններ):

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Հնչունարանություն և ուղղախտություն: Հնչունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Բաժին 2. Քերականություն:** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Բաժին 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնափրություն:** Համաշխարհային պատմության հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անզերենից հայերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitarian, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004.
2. Cincotta, Howard (Ed.). An Outline of American History. United States Information Agency., 1994.
3. Kirn, Elaine. About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division., 1989.
4. Myers, Sondra (Ed.). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997.
5. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Groonet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc.

1.0305/B14	2.Ֆրանսերեն – 1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաքր	

8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչունարանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչունարանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,
2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խորացած հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,
3. հանրագումարի բերել առացկած գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:

9. Դասընթացի ակարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչունական համակարգը և հնչունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանութեան և շարահյուսուրեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչունները և դրանց տառադարձման նշանները,

- Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
- լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և թերականական նյութը (բույսատրվում է 2-3% անձանդ բառ),
- առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,
- ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
- ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
- բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասականդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները

- անհատական և խմբային առաջարկանքներ
- ընթերցանություն
- թեսություն
- ռեժիսուրա
- դիագնոստիկ ստուգում
- շնորհանդես
- ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք

Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Որթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. **Թեմա 2.** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սերի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: **Թեմա 3.** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գրականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անտրոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Պոпова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008
- M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du français» (Niveau intermédiaire).
- Cl. Miquel, «Communication progressive du français» (Niveau débutant),
- M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de français», Erevan – 2011.

1. 0305/B14	2.Վրացերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,		
2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,		

3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,
2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտը,
3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ձանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին),
2. ընկալելու և սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Սասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /քանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. Էվրիստիկական մեթոդ
4. Մտագրող
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեդուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացասրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են

Ստուգաքարը անց է կացվում բանավոր և հիմնական կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Հնյունաբանություն: Զայնավորների և բաղադայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Բաժին 2.** Բառագիտություն. բարիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բարեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Բաժին 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Բաժին 4.** Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Եերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գորգածի Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 0/60/0
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք
8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:	
Դասընթացի խնդիրները.	
1. Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,	
2. հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորարանությունների ոլորտից:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. Թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,	
2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառուցներ:	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. ընկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,	
2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան,	
3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անզերենից հայերեն և հայերենից անզերեն:	
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,	
2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,	
3. ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անզերեն օգտագործելով որպես հետազոտական առաջընթացի միջոց:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:	
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:	
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխագրեցության գործոնները:	
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:	
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. հաղորդակցական մեթոդ	
2. մուազրին	
3. ուսանողական պորտֆոլիո	
4. խմբային աշխատանք	
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն	
6. աշխատանք տեղեկագրով	
7. ռեֆերատ	
8. ինքնուրույն աշխատանք:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Ստուգարքը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/ և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.	
• գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,	
• ռեֆերատ,	
• պրեզենտացիա,	
• խմբային աշխատանք,	
• ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ, CV, դիմում, մոտիվացիոն նամակ):	
13. Դասընթացը բավացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Բաժին 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Բաժին 2.	

Մասնագիտական բառապաշտիքի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Հայոց պատմությունը համաշխարհային համատեքստում: Թարգմանություններ հայերենից անգլերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004,
2. Cincotta, Howard (Ed.). An Outline of American History. United States Information Agency, 1994.
3. Kirn, Elaine. About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division, 1989.
4. Myers, Sondra (Ed.). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997.
5. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Grognet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc.

1.0305/B16	2.Ֆրանսերեն – 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի բերակականական կառուցվածքի և բառապաշտիքի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խորացային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, բերականության և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա, 2. ֆրանսերենի բերականական կառուցվածքի և բառապաշտիքի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խորացային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ, 3. հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները, 2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, 2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները, 3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշտիքը և բերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոյք բառ), 4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն, 2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները, 3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր, 4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադրության գործոնները:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝		

- անհատական և խմբային առաջադրանքներ
- ընթերցանություն
- թեսություն
- ռեֆերատ
- դիագնոստիկ ստուգում
- շնորհանդես
- ինքնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք

Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

- Թեմա 1.** Գոյականների իզական սերի կազմության տարրեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևարանորեն, բառային: Երկու սեր ունեցող գոյականներ: **Թեմա 2.** Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բարդարյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: **Թեմա 3.** Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 4.** Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ **Թեմա 5.** Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: **Թեմա 6.** Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: **Թեմա 7.** Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008.
- M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
- Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau débutant),
- M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1. 0305/B08	2. Վրացերեն -2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
	8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:	
	Դասընթացի խնդիրներն են.	
	1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա, 2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք, 3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները, 4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝	
	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
	1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ձիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով, 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:	
	բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	1. ընտրելու, վերլուծելու և աղաղատացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով, 2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները, 3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ, 4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ոռուերեն և հակառակը, 5. զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:	
	գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգարելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,	

2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նվազագույնը հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /քանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. Էկրանային մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեղուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին1. Զետարանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Բաժին2.** Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության զիսավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Բաժին3.** Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Բաժին4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկույցների և մասնագիտական ուժեքատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Գորգածն Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:
2. Բայրամյան Հր., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Եր, 2017:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ

ԿԱՄՈՒՏՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

1.0303/B16	2. Բարդագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրետիս
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպատել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևաբորմանը:		
Դասընթացի խնդիրները.		

1. ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էության ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
2. ցոյց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
3. նպաստել անձի բարոյական մտահարդարդակցության ձևավորմանը,
4. բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
5. վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
6. ընդլայնել սովորողների մտահորիզունը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները,
2. արժեքորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ցոյց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին:
2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կերպական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կյացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանացի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆուլյույնի միջոցով:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքար. Ստուգաքաղացում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտը և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիդր: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն. Սեր: **Բաժին 2.** Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3.** Բարոյականություն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակութը: **Բաժին 5.** Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավուրեների վերաբիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր: **Բաժին 6.** Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ռազին Ա., Էտիկա, Մոսկվա, 2003.
2. Դրобնիցկի Օ., Պոնտիում մօրալի, Մոսկվա, 2004.

3.	Мур Дж., Принципы этики, Москва, 1984.
4.	Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.
5.	Словарь по этике.

1.0105/B16	2. Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
	<p>8. Դասընթացի նպատակն է հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այս պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդոլոգիայի ընդհանրություններին ու տարբերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ թից ենթարկվի զանազան մոլորդություններին, նախապաշտմունքներին ու սահմանադրություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, 2. ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, 3. բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, 4. ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 	
	<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինին՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, 3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կրնցեացիաները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում, 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տպագում որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հասակ սեփական միտքը, 2. օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 3. ստեղծագործելով՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը), 2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը), 3. տրամաբանական մեթոդները (ինքուլսիվ, դերուկտիվ, անալոգիա), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ), 6. ընսադական մտածողության մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն): 	

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուզարք.

Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացին վերաբերվող։ Տրվում է ռեֆերատը բանափոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին նաև ստանում է սոուզարք։

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները:

Թեմա 3. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխագրեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչությունները: Լրացման սկզբունքը: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էկոլոգության կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ապանան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Եր., 2007:
2. Կանկե Բ., Կոնцепции современного естествознания, Логос., М., 2002.
3. Կոնцепции современного естествознания Питер 2008 , (Под. редакц. Л. А. Михайлова).

1.0201/B 16	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Սոուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ, 2. մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ գրաղվելու համար, 3. հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները, 2. տարրերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը, 3. իմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը, 4. թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը, 2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը, 3. գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում, 4. հայթայրելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում, 2. մոտիվացնելու, 3. առաջնորդելու, 4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործնկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:		
Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական		

արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:		
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/		
2. դասախոսություն, սեմինար		
3. ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց, ռեֆերատ,		
4. ճանաչողական երակացություն:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց կացվում գրավոր:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		
Թեմա 1. Գործարարության եռությունը և ֆունկցիաները: Թեմա 2. Գործարարության միջավայրը և տեսակները: Թեմա 3. Գործարարության սույնեկուները: Թեմա 4. Զեռնարկության կազմակերպարագական ձևերը: Թեմա 5. Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: Թեմա 6. Մարքեթինգի պլան: Թեմա 7. Գործունեության կադրային ապահովումը: Թեմա 8. Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: Թեմա 9. Արտադրական պլան Թեմա 10. Ինքնարժեքի կալկուլացիա: Թեմա 11. Զեռնարկատիրական ոլուկ: Թեմա 12. Ֆինանսական պլանավորում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Кондратьева М., Баландина Е., Трефилова Ю., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf/		
2. Буров В. Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита ,2011.		
3. Богомолова В., Белоусова Н., Кублашвили О., Роддугина Р., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//		
4. Башаримова С., Дасько М., Основы предпринимательства, учебное пособие.		
5. Торосян Е., Сажнева Л., Ж.Н.Зарубина, «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf// .		
1.0304/B16	2. Վրոնագիտության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դաշտանարանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դենոմինացիաների վերաբերյալ:		
Դասընթացի խնդիրներ.		
1. ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ,		
2. ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դաշտանարանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դաշտանարանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք,		
2. նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դաշտանարանական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,		
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարրերելու հին աշխարհի տարրեր ժողովուրդների դիցարանական համակարգերը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինացափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային գարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. բանավեճ 4. գեկուցում 5. ռեֆերատ 6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Սոսուարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոնները: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուրբատրյունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշնչը: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002: 2. Աստվածաշնչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուանդ Վրդ. Տէր-Մինասեանց, Ըստիանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա., Էջմիածին, 1908. 5. Վլադիմիր Հ., Օվսիենկո Փ., Мировые религии, М., 1998. 6. История религии, т. 1-2, М., 2002.

1. 0303/B16	2. Հոգեբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Սոսուարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու գարգամանը, հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսնորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործնթացներին, ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի խնդիրները		
1. բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, 2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պյանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, 3. ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանցքային տեսությունները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ճանաչելու ընդիանուր հոգեբանության կառուցվածքը, տարբեր բաժինների գարգացումը և գործառույթները, մեթոդները, 2. տարբերակելու հոգեկանի ակտիվության մակարդակները, 3. պարզաբանելու հոգեկան պարզագույն իմացական գործնթացները և նրանց առանձնահատկությունները, 4. բացատրելու հոգեկան իմացական բարձրագույն գործնթացները և նրանց առանձնահատկություններին:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մեկնաբանելու անձի հուզակամային ոլորտի մասին, 2. տարբերակելու անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		

<ol style="list-style-type: none"> զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները, վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներք).		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:		
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն քննարկում բանավեճ գործնական պարապմունք ռեժիսուր/էսսե անհատական և խմբային առաջարրանքներ: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		
Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: Թեմա 6. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: Թեմա 8. Անձի իմացական հոգեկան գործնթացները՝ զգայություններ: Թեմա 9. Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: Թեմա 10. Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: Թեմա 11. Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործնթացները: Թեմա 12. Մտածողություն, տեսակները, գործնթացները: Թեմա 13. Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: Թեմա 14. Անձի հոգակամային կողմը: Թեմա 15. Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> Ավանեսյան Հ., Հոգեբաննիվան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2010: Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997: Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005: Маклаков А.Г., Общая психология. М., 2007: Немов Р.С., Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). Столяренко Людмила Дмитриевна, Психология.учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2010. 		
1.0202/В 16	2. Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 կրեյխ
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործնթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործնթացների վրա:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործնթացների վերաբերյալ, ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ul style="list-style-type: none"> ներկայացնելու գիտության մեջ մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 		

- սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բարադրիչները, տիպարանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- մեկնարանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հայամշակույթ հասկացությունները,
- վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան,
- մեկնարանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կոթոսական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
 - բանավեճեր
 - ռեֆերատներ
 - գելուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուլարք. Անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: **Թեմա 2.** Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ:

Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: **Թեմա 4.** Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: **Թեմա 5.** Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան բաղարակրթություններ (Միջազգետրյան, եզիզուական, հին հնդկական և չինական): **Թեմա 6.** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: **Թեմա 7.** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: **Թեմա 8.** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: **Թեմա 9.** Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: **Թեմա 10.** Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: **Թեմա 11.** Հայկական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Մելքոնյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000:
- Սարգսյան Ս., Մշակութաբանություն, Եր., 1997
- Սարգսյան Ս., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:
- Արյունով Ը., Ռյայակովա Ը., Կոլլեգիա անտրոպոլոգիա, Մ., 2004.
- Ռոզին Յ., Կոլլեգիա անտրոպոլոգիա, Մ., 1998.

1.0303/B16	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կեսամյակ	7. Սոուլարք	
8.Դասընթացի նպատակներ		
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսուրման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
Դասընթացի խնդիրներ		
1. ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ:		
2. ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսուրման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		

- Ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները,
- սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպարանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները,
- վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը,
- մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետազա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- բանավեճեր
- ռեֆերատներ
- գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքննություն է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: **Թեմա 2.** Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: **Թեմա 3.** Դիմումն մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցագրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, ֆլուս խումբ: **Թեմա 4.** Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: **Թեմա 5.** Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Бабосов Е., Прикладная социология. Тетра Системс, 2001.
- Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Москва, 2011.
- Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012.
- Долгоруков А., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011.
- Ельмееев В., Овсянников В., Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)
- Кравченко А., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М., 1998.

1.0201/B16	2.Տնտեսագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրերիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամարանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքները:

Դասընթացի խնդիրները.

- ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար օրենքները կատեգորիաները, ցուցանիշները,
- ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները,
- ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից,
- ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու և մեկնաբանելու շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները,
- ներկայացնելու շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ներկայացնելու միջրո, մակրո ցուցանիշները, ֆինանսարանկային համակարգը,
- վերլուծելու տնտեսական իրավիճակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- տրամարանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվելու հանրության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կրնցեապուալ նախագծերի լուծումները:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ
- սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր
- խմբային աշխատանքներ
- ռեժիսուրներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգաքննությունը անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքննությունը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: **Թեմա 2.** Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: **Թեմա 3.** Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամուի շրջապատճերը:

Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: **Թեմա 5.** Սպառողի վարքի տեսություն: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախքերի տնտեսություն: **Թեմա 7.** Շուկայի կառուցվածքը և զնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: **Թեմա 8.** Զեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: **Թեմա 9.** Ռեսուրսների զների ձևավորումը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական ցուցանիշները: Ազգային հաշվիների համակարգը: **Թեմա 11.** Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումները: **Թեմա 12.** Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: **Թեմա 13.** Պետական բյուջեն և ֆիզվալ քաղաքականությունը: **Թեմա 14.** Միջազգային առևտություն: **Թեմա 15.** Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գորթնի Ջ. , Տնտեսագիտություն, Եր., 1999:
- Սամուելյան Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997:
- Макконнелл К.Р., Брюо С.Л. Економика. 17-ое изд., Москва, 2009.
- Економическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998

1.0304/B16	2.Տրամարանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեմիս
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Սուուզարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կորեկտ դատել, գերծ մնալ տրամարանական սխալներից:

Դասընթացի խնդիրները.

- ցույց տալ համակացության և բարի տարբերությունները,
- ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամարանական հնարների հետ,
- ծանոթացնել տրամարանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամարանության օրենքներին,
- ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել

ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարքները,
- մեկնարանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,
- սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները,
- զանազանելու հասկացությունն ու դատողություննը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,
- զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

- կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակույթային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկում
- բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Հասկացություն: **Թեմա 3.**

Դատողություն: **Թեմա 4.** Տրամաբանության օրենքները: **Թեմա 5.** Մտահանգում: **Թեմա 6.** Ապացուցում և հերքում: **Թեմա 7.** Պարաղագիմ, սովորություն, սրամություն, Պարադրու: Հիպոթեզ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976:
- Կոնդակով Հ., Логический словарь, Москва, 1975.
- Գետման Ա., Логика, Москва, 1993.
- Маковелский Ա., История логики, Москва, 1967.
- Демидов Ի., Логика, Москва, 2004:

1.0304/B16	2. Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 կրեդիտ
4. 2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրութին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ներկայացնել քաղաքական մտքի գարգացման հիմնական էտապները,		
2. Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,		
3. Ներկայացնել ու մեկնարանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

- Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևափորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները,
- Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները,
- Թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
- Մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը,
- Մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
- աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևափորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շիփելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանապի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆուլյույսի միջոցով:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- բանավեճեր
- գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևափորման նախապատմությունը: **Թեմա 2.** Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: **Թեմա 3.** Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: **Թեմա 4.** Քաղաքական ընտրանի /իշխու/: **Թեմա 5.** Քաղաքական լիդերություն: **Թեմա 6.** Քաղաքական ռեժիմներ: **Թեմա 7.** Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: **Թեմա 8.** Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: **Թեմա 9.** Քաղաքացիական հասարակություն: **Թեմա 10.** Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: **Թեմա 11.** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեմա 12.** Գաղափարախոսությունների տեսություն: **Թեմա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեմա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեմա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Քաղաքագիտություն, ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006:
- Буренко В., Журавлев В., Политология, Москва, 2004.
- Гаджиев К., Политология. Москва, 2005.
- Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999.
- Пушкарева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002.
- Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, Москва, 1998.

1. 0304/B16	2. Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրարելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացը ու մշակույթը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, 2. ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավարանական		

փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ,

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները,
2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը,
3. մեկնարանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունելության մեջ,
2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում,
3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևական է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով՝ դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխագրեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործնկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետազա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրության՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ռեֆերատ
3. գեկուցում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուլարքը անց է կացվում բանավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: **Թեմա 2.** Սահմանադրական իրավունք: **Թեմա 3.** Քաղաքացիական իրավունք: **Թեմա 4.** Քրեական իրավունք: **Թեմա 5.** Աշխատանքային իրավունք: **Թեմա 6.** Ընտանեկան իրավունք: **Թեմա 7.** Տեղական ինքնակառավարություն: **Թեմա 8.** Վարչական իրավունք: **Թեմա 9.** Դատավարական իրավունք: **Թեմա 10.** Արդարադատություն, դատախագություն և նոտարիատ: **Թեմա 11.** Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: **Թեմա 12.** Միջազգային իրավունք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

5. Այլվայան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002:
6. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006:
7. Բարսեղյան Տ., ՀՀ քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000:
8. Դիլանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
9. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:
10. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

1.0104/B 16	2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևակորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրային ապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական		

հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին,
2. մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները,
3. բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ,
4. կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար,
5. ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողի ունակ կյեն՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. թվարկելու համակարգի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները,
2. ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շարլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար,
3. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային արյուսակ,
4. ուսանող ունակ կյենի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները,
2. կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով,
3. էլեկտրոնային արյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործնորություններ,
4. կիրառելու Power Point ծրագիրը զեկուցումների, ուժեքատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

5. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործններների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանք

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք.

Թեսուր, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ուժեքատը. գնահատվում է «Բավարար», եթե կատարել է 50% և ավելի:

1. Ուսանողը շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված խնդիրում աշխատանքները
2. Ուսանողը հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ուժեքատը
3. Ուսանողը տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷՀՍ-ի հիմնական հանգույցները. հիշասարք, պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷՀՍ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. ֆայլի ձանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տաղի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանեի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում (բլոկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում:

Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք AutoShapestերի հետ: Այլուսակների տեղադրում:

Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ

Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:

Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ներկայացումների ստեղծում: Անիմացիաների և ոճերի հաղորդում սահիկներին: Զայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտերել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

Հիմնական գրականության ցանկ:

- Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ա., Խաչոյան Լ., Խայբրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
- Տիխոմիրօվ Ա., Պրօքդի Ա.Կ. Կոլոսկօվ Պ.Վ., Կլենդրօվա Ի.Ա. և դր. Microsoft Office 2007, Հայկա և Տեխնիկա, Թլ. Կուգա, 2008.
- Զանիփոլայյան Բ., Քոմիջութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Եր. 2000:

ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ /ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԹԱՅՑՆԵՐ

1. 0403/B17	2. Գծագրություն	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ /շաբ.	5. 10/50/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել գծագրության հնարավոր բոլոր եղանակների լուծման ձևերին, ձևավորել տարածական և մտավոր մտածելակերպ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսանողին սովորեցնել գծագրերի կառուցման ձիշտ ձևերը,		
2. ձգրիտ չափումների, կետերի, ուղիղների և հարթությունների միջոցով ստանալ հարթապատկերների և ծավալների փոխհարաբերությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. տարածություն մեջ պատկերացնելու հարթ մարմինների պրոյեկտումը,		
2. կառուցելու պարզ դետալների իգրուտրիկ և դիմետրիկ տեսքը,		
3. գծագրական խնդիրներ լուծելու և գծագրելու:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. կատարելու շրջանագծերի խառը, ներքին և արտաքին սահուն միացումներ՝ լծորդումներ,		
2. հարթությունների վրա կառուցելու կետերի և ուղիղների պրոյեկտում,		
3. պրոյեկտող հարթությունների մեջ պատկերելու առարկաների պրոյեկցիաները,		
4. կատարելու յուրաքանչյուր երկրաչափական մարմնի մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում,		
5. գծելու երկրաչափական մարմինների փոխաձրները և կառուցելու մանրակերտը,		
6. գծելու երկրաչափական առարկաների կտրվածքների ձգրիտ պատկերները իրենց համաշափություններով,		
7. պատկերացնելու երկրաչափական մարմինների տարածական ծավալը, պարզ կտրվածքները և ձիշտ գծագրելու դրանք:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. ձանաշելու գծագրական գործիքները և տիրապետելու նրանցով աշխատելու հմտություններին:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3. Բացարձելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնարաններու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի,		

ինցիդունության) առարկաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. բննադասական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. խրնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 0-9 միավոր, ընթացիկ ստուգումներով՝ 0-8 միավոր և մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իիմանական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: **Թեմա 2.** Լծորդումներ, շրջանագծի շոշափողներ և կանթաձև կորագծեր: **Թեմա 3.**

Ըստհանուր տեղեկություն պրոյեկցիաների մասին: **Թեմա 4.** Հարթ մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: **Թեմա 5.** Արքինումնետրիկ պրոյեկցիաներ: **Թեմա 6.** Ուղղանկյուն իզոմետրիկ պրոյեկցիաներ: **Թեմա 7.** Երկրաչափական մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: **Թեմա 8.** Երկրաչափական մարմինների մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում (պրիզմա, քառանկյուն բուրգ, զլան, կոն, գունդ): **Թեմա 9.** Երկրաչափական մարմինների փոփածքների կառուցում (զլան, կոն, բուրգ, պրիզմա): **Թեմա 10.** Երկրաչափական մարմինների պարզ կտրվածքներ: **Թեմա 11.** Գլանը և պրիզման կտրել պրոյեկտող հարթություններով: **Թեմա 12.** Կոնը և բուրգը կտրել պրոյեկտող հարթություններով: **Թեմա 13.** Գունդը կտրել պրոյեկտող հարթություններով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գորդոն Վ. Օ., Գծագրական երկրաչափության դասագիրը և խնդրագիրը, Ե., 1960:
2. А. Ф. Крилов, Черчение рисование / изд. Высшая школа. 1980.
3. Ю. Н. Короеv, Ю. В. Котов, Архитектура, / изд. Архитектура-С, 2014.
4. Курс черчения /С. В. Розов/, изд. Архитектвур- С 2014.

1. 0403/B37	2. Ավարշություն -1	3. 11 ECTS կրեմիս
4. 11 Ժամ/2ար.	5.14/136/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է

1. Ուսանողին ծանոթացնել գծանկարի հնարավորություններին, ձևավորել տարածական մտածելակերպ: Ուսումնասարել և գծանկարի օրենքներին համապատասխան վերարտադրել առաջարկվող երկրաչափական մարմինները, կենցաղային իրերն ու առարկաները:

2. Ուսանողներին ստվորեցնել ջրաներկով պատկերել նախյուրմորտ՝ տարբեր իրերի համադրությամբ, մեկ գույնի տոների միջոցով ստվորեցնել ջրաներկով աշխատելու տեխնիկային, կատարել նախանկարներ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ստվորեցնել թղթում գրագետ տեղադրել և երկրաչափորեն կառուցել տրված առաջարկանքը,
2. ստվորեցնել ընկալել ու յուրացնել լուսաստվերային խաղերը, տոնային ու գծային կառուցումները, միջավայրի ազդեցությունը առարկաների վրա և հակառակը,
3. գծանկարի գծատոնային արտահայտչամիջոցներով, ճիշտ տոնային համադրումներով, հասնել կառուցողական, վերլուծական, լուսաստվերային պլաստիկայի,
4. ուսանողին ծանոթացնել ջրաներկի դասական տեխնիկային, կիրառման եղանակներին,
5. կատարել պարզ նախյուրմորտներ ու նախնանկարներ օգտագործելով գրիզալի տեխնիկան,
6. ստվորեցնել ջրաներկի տարբեր տեխնիկաները,
7. կատարել պարզ թեմայով դեկորատիվ ոճավորված աշխատանք,
8. ուսումնասարել վարպետների ջրաներկով աշխատանքները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն՝

1. ներկայացնելու գծանկարի դերն ու նշանակությունը,
2. թվարկելու գծանկարչության տարրական համացությունները,
3. բացարելու լուսի ու ստվերի, գծի տոնի համակցումը,
4. ցուցադրելու առարկաների գրագետ չափագրման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը,
5. մեկնաբանելու համաչափության մասին մոտեցումները,
6. ներկայացնելու գունանկարչության դերն ու նշանակությունը, հիմնական հասկացությունները,
7. նկարագրելու աշխատանքի ընթացքը, նաև մեկ գույնի տոներով աշխատելու տեխնիկան,

8. բնութագրելու գունային և տոնային ներդաշնակ համադրման սկզբունքներն ու կատարման ձևերը:

Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. գծի տոնի միջոցով ստանալու նյութականություն,
2. հարթ մակերեսի վրա ստանալու եռաչափ ծավալներ,
3. օգտագործելու գիծը, տոնը, կիսատոնը՝ լույսն ու ստվերը ստանալու համար,
4. կատարելու գունատոնային աշխատանք՝ թղթի մեջ գրագետ տեղադրելով պարզ կենցաղային իրեր և տարրեր առարկաներ,
5. կատարելու նախանկարներ՝ օգտագործելով ջրաներկին հատուկ տարրեր նկարչական տեխնիկաներ,
6. ստանալու դեկորատիվ հորինվածք օգտագործելով երկրաչափական ծավալներ,
7. կատարելու նախանկարներ կենցաղային իրերից:

10. Դասընթացը ձևակորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզակրիման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ըննադարսական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եղանակի գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Թեմա 1. 1. Ներածություն: Գծանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: Հասկացություն լույսի ու ստվերի, գծի տոնի, համակցման վերաբերյալ: **Թեմա 1.2.** Նատյուրմորտ գիպսե որինել երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գլան, գունդ, վեցանիստ և այլն)՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.3.** Նատյուրմորտ գիպսե երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գունդ, վեցանիստ և այլն), ափսեի մեջ դրված մրգով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.4.** Նատյուրմորտ սափորի մեջ տեղադրված ձյուղով, տերևով, ծաղկով՝ դեկորատիվ մուտեցմամբ: **Թեմա 1.5.** Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախոցով, բանջարեղեններով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 1.6.** Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախոցով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Ներածություն: Գունանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 2.2.** 2. Նատյուրմորտ երկու սափորով (մեկը՝ հորիզոնական, մյուսը՝ ուղղահայց, մեկ գույնով (գրիգոր), մրգով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ): **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ մրգերով, սափորով, ափսեով՝ գունային երանգներով՝ կտորների համադրությամբ: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ փայտե (ծղոտե, կավե) ափսեով, սափորում դրված ձյուղերով՝ կամ վրձիններով, պարզ կարպետով, մրգերով՝ տաք տոնայնությամբ կտորների համադրությամբ: **Թեմա 2.5.** Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախոցով, մրգերով, փայտե գրալով, ապակյա կենցաղային իրերով՝ տաք և սառը գույնների կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.6.** Նատյուրմորտ ապակյա, մետաղյա, կավե կենցաղային իրերով՝ տաք և սառը գույնների կտորի ծալքերով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գնանկարչություն, Ամրողական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գնանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարյ. А., Наброски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.

5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки. – М., 1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
9. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.
10. С. Ломов, С. Аманжолов, Цветоведение. Учебное пособие, 2015.

1. 0404/B18	2. Գունատեսություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ /շաբ.	5.4/26/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ գույնի, նրա ֆիզիկական հիմքի, քրոմատիկ, արրոմատիկ և հակադիր գույների մասին։ Սովորեցնել ստեղծագործական աշխատանքներում ձիշտ օգտագործել գունային հարաբերությունները։		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ուսանողին ստվորեցնել գունային հարաբերությունների ձիշտ օգտագործում՝ ելնելով գունատեսության առանձնահատկություններից, 2. քրոմատիկ և արրոմատիկ գույների համատեղում, 3. գույների հոգեբանական և ֆիզիկական ազդեցություն։		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. թվարկելու հիմնական գույները, ներկայացմելու դրանց ձիշտ օգտագործումը, միմյանց հետ համարելու ու խառնուրդներ ստանալու եղանակները։		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. կատարելու գունային ձիշտ վերլուծություններ։		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Բ3. Նեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրարելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը։		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները։		
Բ6. Պատճենելու ԴՎԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ։		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խորացյան մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),		
2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),		
3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքները, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),		
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),		
5. ինտերակտիվ-կառուցդական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյունների հետ և այլն),		
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),		
7. քննարատական մուածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),		
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),		
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուններով, ինտերնետային կայքերով և այլն),		
10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):		

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.		
Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, իսկ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, 0-8 միավոր տրվում է ինքնուղույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ներածություն: Գունատեսություն առարկայի դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Լույսի և գույնի ֆիզիկական հատկություններն ու բնույթը: Թեմա 3. Գունային տիրույթներ և համակարգեր: Թեմա 4. Գույնի ընկալման հոգեֆիզիոլոգիա: Գույնի ընկալման երևույթները: Թեմա 5. Գույնի ընկալման ասցիատիվ ասպեկտները: Թեմա 6. Գույնը տեղեկատվական և նշանային համակարգերում: Թեմա 7. Գույնի կոմպոզիցիոն գործառությունները: Թեմա 8. Ստեղծագործական առաջադրանքի գունային սինեմաների մշակում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. В. Медведев: Цветоведение и колористика. Учебное пособие Страна, 2020 г. 2. Ю.Аксенов, М. Левидова, Цвет и линия, 1976. 3. Цветоведение и колористика. Курс лекций. — СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2005. 4. Ильина О. В., Бондарева К. Ю. Цветоведение и колористика: учебное пособие / ГОУ ВПО СПбГТУРП. СПб., 2008.		
1. 0404/B19	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության կարատեսակները ինչպես նաև հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների (մաքոքային գործվածքներ, մաքրամե) կատարման ձևերը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեխնիկական նկարների և սինեմատիկ պատկերների կառուցում ըստ ասեղնագործվող զարդապատկերի, 2. սովորեցնել ըստ տեխնիկական նկարի և սինեմատիկ կառուցվածքի տարբերակել նախագծային տեսակները, 3. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թեկերը, 4. ստեղծել ասեղնագործ աշխատանքներ Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեսակներով /անձեռոցիկներ, զլատաշորեր, սփոռոցներ/, 5. սովորեցնել ճանաչել և տարբերակել հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարները և սինեմատիկ պատկերները, 6. սովորեցնել կառուցել հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդամուխիվները, 7. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թեկերը, 8. ստեղծել գործնական աշխատանքներ /անձեռոցիկներ, զլատաշորեր, սփոռոցներ, պաննո/ հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակներով, մաքրամեի կատարման եղանակով:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և խնացություն.		
1. ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների ճանաչելու ասեղնագործության հիմնական կարատեսակները, 2. ըստ սինեմատիկ կառուցվածքի և կիրառության ներկայացնելու նախագծային սինեմատիկ տեսակները, 3. ըստ ասեղնագործության տեսակի բացատրելու թեկերի մշակման եղանակները, 4. ճանաչելու հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեսակները ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների, 5. ըստ սինեմատիկ կառուցվածքի ներկայացնելու տեխնիկական նկարները և դրանց սինեմատիկ տեսակները, 6. բացատրելու թեկերի մշակման եղանակները՝ ըստ կատարվող աշխատանքի և կատարման ձևերի /հելյունագործություն, ասեղնագործություն, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների մաքոքային գործվածքների, մաքրամեի:/		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. կառուցելու տեխնիկական նկարներ, սինեմատիկ պատկերներ և օգտվելու դրանցից,		

- ասեղնագործության համար ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,
- Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկերել/ ասեղնագործության կարատեսակներով ասեղնագործելու /կրկնօրինակումներ, ստեղծագործական աշխատանքներ/,
- կառուցելու վիճամատիկ պատկերներ և օգուզելու դրանցից,
- ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,
- կատարելու գործնական աշխատանքներ /հելյունագործ, ասեղնագործ ժանակներ, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքներ՝ մաքրային գործվածքներ, մաքրամե/:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և երիգավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցադրելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ գնահատման, առավելագույնը 20 միավորով և հետևյալ բաղադրիչներով.

1. ինքնուրույն աշխատանքներ 0-8 միավոր,
2. եղբափակիչ քննություն 0-9 միավոր,
3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը դեկորատիվ-կիրառական արվեստների համակարգում: Հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 2.** Մարաշի ասեղնագործություն: **Թեմա 3.** Ուկերուղ՝ ոսկերել ասեղնագործություն /Կարինի ազգային զգեստ/: **Թեմա 4.** Այնթապի ասեղնագործությունը: **Թեմա 5.** Հելյունագործ ժանյակներ: **Թեմա 6.** Ասեղնագործ ժանյակներ /Վանի և Կարինի ժանյակագործություն/: **Թեմա 7.** Ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքներ՝ մաքրային գործվածք, մաքրամե:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մասին, [http://basss.asj-oa.am/2093/1/1961-12\(79\).pdf](http://basss.asj-oa.am/2093/1/1961-12(79).pdf)
2. Դավթյան Ս., Մարաշի Ասեղնագործություն, Ե. 1978:
3. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մի հին նմուշ, <https://www.matenadaran.am/ftp/data/Banber3/3.S.Davtyan.pdf>
4. Հարությունյան Ս., Էջեր Արցախի գորգագործության և ասեղնագործության մասին, http://publications.yssu.am/wp-content/uploads/2015/11/Marine_Harutyunyan_422-431.pdf.
5. Մնացականյան Ա. Շ., Հայկական զարդարվեստ, Ե., 1955: <https://cloud.mail.ru/public/BdkN/PwHKxrZht>
6. Միհրաբյան Լ., Հայկական ասեղնագործ ժանյակ, Զանգակ, 2018:
7. Ս. Գայֆայյան, Լ. Միհրաբյան, Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստի տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
8. Քյուրքյան Ա., Հ.Բագէ Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Ե.. 2010:

9. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործ Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Ե. 2015:
10. Потебня Дарья Михайловна, Макраме, Самое полное и понятное пошаговое руководство для начинающих, Новейшая энциклопедия, Эксмо, 2019 г. Подробнее: <https://www.labirint.ru/books/725971/>
11. <http://shirak.asj-oa.am/160/1/110-115.pdf>
12. <https://folkartcenter.am/hy/content/>
13. <https://arar.sci.am/dlibra/publication/216516.edition/197230/content>
14. <https://medium.com/@vardanyananna/>

1. 0403/B38	2. Ակարգություն -2	3. 11 ECTS կրեդիտ
4. 11 ժամ/շաբ.	5. 14/136/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ մարդու գլխի հատվածային մասերի կառուցմանը և պատկերմանը: Ուսումնասիրել և գծանկարի օրենքներին համապատասխան պատկերել մի քանի կենցաղային առարկաներ միասին (մեկ ամբողջության մեջ՝ դեկորատիվ-երկրաչափական կառուցվածքով: Ուսանողներին սովորեցնել աշխատել տարբեր նյութերով, կատարել կարճատև նախանկարներ, նախորդումուրտներ, ստեղծագործական աշխատանքներ: Կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: Հորինվածքը գրագետ տեղադրել թղթում, առարկաները նկարել վերլուծական, բովանդակային մոտեցմամբ զգալով գունատոնային խաղերը, առարկաները, գունային, տոնային, լուսային փոխազդեցությունները, անդրադարձները:		
Դասընթացի խնդիրները		
<ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարի միջոցով ուսումնասիրել մեկ կամ մի քանի առարկաների կապը միմյանց և շրջապատի հետ, 2. գծի տոնի միջոցով ցույց տալ առարկայի կառուցվածքը, 3. առարկան կամ առարկաները ենթարկել դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը, 4. սովորեցնել տար և սառը տոների հարաբերությունների միջոցով ստանալ ծավալներ, 5. ձևավորել գունատոնային ձիշտ ընկալում և վերաբերում, տարածածավալային մտածելակերպ, 6. սովորեցնել հորինվածքը թղթում գրագետ տեղադրելուն, 7. կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինի՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու առարկաների գրագետ չափագրման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը, 2. ստանալու համոզիչ պատկեր մեկ կամ մի քանի առարկայով՝ օգտագործելով գծանկարի հնարավորությունները, 3. յուրաքանչյուր առարկայում տեսնելու ստեղծագործական տարր՝ ներկայացնելով այն դեկորատիվ-կիրառական մտածելակերպով, 4. ձանաշելու գեղանկարչության տեսակները, 5. ներկայացնելու գեղանկարի աշխատանքային գործընթացի հերթականությունը, 6. ձանաշելու գեղանկարչության ոճերի լավագույն համաշխարհային օրինակները, 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. պատկերելու մարդու գլխի հատվածային մասերը (քիթ, բերան, աչք, ականջ), 2. կատարելու նյութից ձևանակարներ ու նախանկարներ, 3. թղթում ստանալու եռաչափ ծավալներ, 4. ընկալելու նյութի բովանդակությունը և ենթարկելու այն դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը, 5. ներկայացնելու ինքնուրույն կատարած աշխատանքները, 6. աշխատելու տարբեր գեղանկարչական նյութերով, 7. նկարելու նախորդումուրտներ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով, 8. կատարելու գեղանկարչական նախանկարներ : 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրոական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսթիգավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և		

կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կրնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մուածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Գծանկարչություն 1

Թեմա 1.1. Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախշով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:

Թեմա 1.2. Մարդու զիլի կառուցղածիկի հատվածային ուսումնասիրություն /ականջ, քիթ, աչք, շուրթեր/:

Թեմա 1.3. Գիպսե աշրի դեկորատիվ լուծումներով պատկերում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.4** Նատյուրմորտ մի քանի կենցաղային /ապակի, մետաղ, կավ/ առարկաներով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ գիպսե աշրով (ականջ, քիթ), երածշտական գործիքով՝ սառը տոնայնությամբ կտորի ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գունեղ կտորի ծալքերով, կարպետով, կենցաղային առարկաներով (կավե, մետաղե, փայտե և այլն), մրգով: Նախանկարների կատարում:

Թեմա 2.3. Կատարել հորինվածքային աշխատանք հիմքում ունենալով կենցաղային տարբեր իրերի դասավորվածությունը՝ տար և սառը կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով (սափոր, մետաղյա սկուտեղ, փայտե գլայ, ապակե շիշ) հակադիր գունավորվածությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.5.** Կատարել հորինվածքային ոճավորված դեկորատիվ աշխատանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
4. Кузин В. С., Наброски и зарисовки., М., 1981.
5. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
6. Ли. Н., Голова человека основы академического рисунка, 2010.
7. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
8. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.
9. Соловьев А., Смирнов Г., Алексеева Е. Учебный рисунок, М., 1967.
10. Тихонов С. В., Демьянов В. Г., Подрезков В. Б., Рисунок, М., 1978.
11. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
12. Изобразительное искусство, М. 2006.
13. Изобразительное искусство, М., 2009.
14. Искусство и ты, М., 2005.
15. Искусство вокруг нас, М., 2005.
16. Бесчастнов Н.П., Графика натюрморта: учеб. Пособие, М., 2008.
17. Бесчастнов Н.П., Графика пейзажа: учеб. Пособие, М., 2008.

1. 0403/B20	2. Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 Ժամ/շաբաթ	5. 30/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է.

1. ուսանողներին մոտ ձևավորել պատկերացումներ հետազոտական աշխատանքի իրականացման վերաբերյալ,
2. ծանոթացնել ժամանակակից հետազոտման պլանավորման եղանակներին,
3. ծանոթացնել ներկայումս օգտագործվող ծրագրավորման հետազոտական աշխատանքի մեթոդներին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնել հետազոտական աշխատանք,
2. Ճանաչել կիրառվող հետազոտության մեթոդները,
3. բացարել հետազոտության պլանավորման էությունը,
4. տարրերակել հետազոտության օգտագործվող մեթոդներից մեկի առավելությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. ճիշտ պլանավորելու հետազոտական աշխատանքը,
2. ընտրելու և գործնականում կիրառելու հետազոտության ճիշտ մեթոդները,
3. վերլուծել խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. աշխատել թիմում:
2. ստեղծել և մասնագիտական խմբին ներկայացնել (գրավոր, բանավոր, տեսասահիկի միջոցով) հետազոտության արյունքը:

10. Դասընթացը ձևաբում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա.1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինացափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա.2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա.3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ.3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնարաններու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ.5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ.7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ.1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործունեությունը:

Գ.2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործնկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ.4. Մասնագիտական խնդիրների արյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոշում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ.5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն, ըննարկումներ տեղում, գրույց, վայդերի և տեսաֆիլմերի ցուցադրում:
2. ինքնուրույն աշխատանքների կատարում:
3. տնային և անհատական տնային առաջադրանքներ,
4. ստուգողական աշխատանքներ,
5. ինքնուրույն աշխատանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակելի գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գիտահետազոտական աշխատանքների դասակարգումը: **Թեմա 2.** Հետազոտման նպատակի օրենսդրություն: **Թեմա 3.** Հետազոտման ժամանակակից մեթոդները: **Թեմա 4.** Հետազոտման պահանջման մեթոդները: **Թեմա 5.** Գրականության ուսումնավիրման եղանակներ և շտեմարանները: **Թեմա 6.** Ուսումնավիրության հաջորդականություն և ռայինական եղանակների ընտրություն: **Թեմա 7.** Ստացված արդյունքների քննարկում և վերլուծություն: **Թեմա 8.** Հետազոտությունների քանակական և որակական վերլուծություն: **Թեմա 9.** Գիտական աշխատանքի ձևակերպում. հոդված, թեզ, գեկուցում, մենագրություն, ձեռնարկ, ատենախոսություն, հաշվետվություն և այլն, դրա մշակման եղանակները: **Թեմա 10.** Ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքը, ձևերը և տեսակները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գարդիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Եր., 2007:
2. Հովհաննիսյան Գ., Գալստյան Ն., Սոլոմոնյան Մ., Մալխասյան Մ., Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդական ցուցումներ, Եր., 2014:
3. Կոզին Փ., Дипломная работа. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. Медоцинские указания, М., 1990.
4. Методические рекомендации по подготовке и написанию научных статей для авторитетных изданий, индексируемых международными базами SCOPUS/ WEB OF SCIENCE. <https://lib.almau.edu.kz/images/uploads/files/db02bf4cb3b14d182e092e0648e65113.pdf>
5. Меледина Т. В., Данина М. М., Методы планирования и обработки результатов научных исследований. Учебн. пособие, С-Петербург, 2015.
6. Сидняев Н. И., Теория планирования эксперимента и анализ статистических данных, Юрайт, 2015.
7. Кукушкина. В. В., Организация научно-исследовательской работы студентов (магистров)//учебное пособие..-М., 2014.
8. Петрова С. А., Ясинская И. А.. Основы исследовательской деятельности, М., 2010.
9. Creswell, J. W., Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.2008.

1. 0404/ В	2. Օրնամենտալ ոճավորում Հ/Բ	3. 4 ECTS կրեմիս
4. 4 Ժամ /շաբ.	5. 10/50/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակներ		
<p>8. Դասընթացի նպատակներ</p> <p>Ծանոթացնել հայկական ավանդական գարդանախշի (օրնամենտ) հորինվածքային և ոճավորման առանձնահատկություններին, զարդարվեստի միջոցով խթանելու գեղագիտական և գեղարվեստական մտածողության զարգացումը: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակել խորհրդանիշները զարդարվեստում և իմանալ դրանց նշանակությունը, 2. տարբերակել զարդարվեստի տեսակներն ըստ կառուցվածքի, 3. զարգացնել ուսանողների մոտ զծագրական գործիքների միջոցով գեղարվեստական պատկերներ ստանալու ունակությունները: 4. • ընտրված թեմայի շուրջ կատարել հետազոտական աշխատանք: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ		
<p>ա. Ամանագիտական զիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ճանաչելու տարրեր խորհրդանիշները զարդարվեստում, 2. Ճանաչելու և տարրերակելու օրնամենտի տեսակները, 3. Մեկնաբանելու զարդարվեստի տարրեր մոտիվների ծագումնաբանությունը, 4. Ներկայացնելու ազգային զարդանախշերի առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կազմելու (կառուցելու) երկրաչափական, կենդանական և բուսական օրնամենտալ մոտիվներ, 2. կրկնօրինակելու տարրեր զարդարմուտիվներ և մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու զարդամուտիվները: <p>գ. ընդհանրական գիտանոցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում: 2. կատարելու թիմային առաջարկանք: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		

<p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գրծվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տղիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփմբելու գործնկերների, դեկավարության և պատվիրատունների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն),</p> <p>2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների, էսքիզների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցաբերումը և այլն),</p> <p>3. գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարում և այլն),</p> <p>4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),</p> <p>5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),</p> <p>6. քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),</p> <p>7. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիք – գույզ կազմիք – քննարկիք, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),</p> <p>8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),</p> <p>9. վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):</p> <p>10. հետազոտական մեթոդները</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.</p> <p>1. 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր,</p> <p>2. 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք՝ 0-4 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն, ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն, ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն, ✓ բանավոր ներկայացում, ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն, <p>3. ինքնուրույն աշխատանք՝ 0-5 միավոր,</p> <p>4. եզրափակիչ քննություն՝ 7 միավոր:</p> <p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Ներածություն: Թեմա 1. Հայկական զարդարվեստ: Զարդարանախշը ազգային մշակույթում և ժողովրդական ստեղծագործություններում: Թեմա 2. Զարդարանախշի (օրնամենտ) հարթության կազմը, սկզբունքները, դեկորի և օնամենտալ պատկերի տեսակներն ըստ ոճավորման: Թեմա 3. Գույն, մերձավոր գույներ, գունային ներդաշնակություն: Թեմա 4. Ռիթմ և չափ: Զարդարեական և դինամիկ շարքի կառուցվածք: Թեմա 5. Ցանցավոր զարդարանախշեր: Հարթության բաժանումը ըստ մասերի և ձևերի հարաբերակցության (Մասշտար, համաշափություն): Թեմա 6. Երկրաչափական մոտիվներով կենտրոնակազմ հորինվածքի</p>

կառուցում՝ ոիթմիկ, սիմետրիկ և ասիմետրիկ դասավորություններով։ **Թեմա 7.** Գծային ժապավենաձև օնամենտներ։Եզրանախշ (Փրկգ.կայմա), ժապավենաձև զարդանախշի կառուցում առանցքի երկայնքով՝ ոիթմիկ զարդանախշի տարրերը ուղղահայաց, հորիզոնական սիմետրիկ հարթության օգնությամբ
Թեմա 8. Վարդյակի կառուցում մեկ սիմետրիայի առանցքի օգնությամբ։ Օրնամենտալ վարդյակներ։
Թեմա 9. Վարդյակի կառուցումը մեկ առանցքի և մի քանի սիմետրիկ հարթությունների օգնությամբ։
Թեմա 10. Օրնամենտալ ոճերը ըստ դասակարգման։ Երկրաչափական զարդանախշ։ **Թեմա 11.** Բուսական զարդանախշ։ **Թեմա 12.** Կենդանական զարդանախշ։ **Թեմա 13.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում-ոճավորում բուսական մոտիվներով։ **Թեմա 14.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում ոճավորում կենդանական մոտիվներով։ **Թեմա 15.** Ստեղծարարական կոմպոզիցիա։ Մանրանկարչության նմուշ օրինակների էլեմենտների կիրառումը ստեղծագործական հորինվածքի կառուցվածքում։

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Խորայելյան Ա., Հայկական գրոգերն ու կարպետները, ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ, Եր. 2019:
2. Մնացականյան Ա., Հայկական զարդարվեստ, Հիմնական մոտիվների ծագումն ու զարդարական բովանդակությունը, Եր., 1955:
3. Քյուրքյան Ա, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2012:
4. Քյուրքյան Ա, Հրայր Բագդ Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2010:
5. Մանասյան Գ., Խորհրդանշանների հանրագիտարան, Եր., 2007:
6. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնազործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործք Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղթոյանի հավաքածու, Եր. 2015
7. Պապիկյան Կ., Հայկական կարպետներ ու գորգեր, Եր., 2009:
8. Ազատյան Վ., Հայկական գորգեր, Եր., 1986:
9. Փոքինա Լ., Օրհամենտ. Սպեցիալ պատճենագիր, Եր. 2005.
10. «Հայ ձեռագրային զարդանկարչություն», Սովորական գրող, Եր. 1978

1. 0404/B22	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	3. 4 ECTS կրետիֆ
4. 4ԺԱՄ/ՀԱՐ.	5. 8/52/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակներ՝

ուսանողին սովորեցնել հայկական ավանդական կարպետագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների ստեղծման և հաշվարկի ձևերը։

Դասընթացի խնդիրներ՝

1. սովորեցնել կատարել նախազգային հաշվարկով էսքիզներ և տարրերակել ըստ սիեմատիկ կառուցվածքի։
2. վերհանել հետազոտել հավաքագրել նյութեր/նախազգեր/սիեմաներ, տեխնիկական նկարներ։
3. ծանոթացնել կարպետային գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին։
4. ստեղծել կարպետի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /անձեռցիկներ և տարրիներ, հացաման, գոտի, թասակ, պայուսակ/։
5. կատարել հենքային աշխատանքներ։
6. սովորեցնել գործել կրկնվող և շարահյուսվող զարդանախշեր։
7. սովորեցնել ըստ կատարվող աշխատանքի նախապատրաստել թեկերը և լուծել գունային համադրման խնդիրները։

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. թվարկելու նախազման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը,
2. թվարկելու հայկական գորգերի և կարպետների տեսակները՝ ներկայացնելով դրանք ըստ անունների և կառուցվածքի,
3. ձանաչելու և ըստ տեսակների տարրերակելու հայկական գորգերն ու կարպետները,
4. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքների մշակման եղանակները։

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կիրառելու օրնամենտալ ոճավորման, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման և գունատեսության գիտելիքները կարպետագործության և նրա սիեմատիկ նկարներ ստեղծելու մեջ,
2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
3. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու սիեմատիկ

Էսքիզներում,

4. գործելու կարպետ կրկնվող զարդանախշով՝ նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզի պատկերը՝ հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից,
5. կիրառելու ռձավլուման մերողները սիմեմատիկ նվազ ստեղծելու մեջ,
6. մշակելու և հաշվարկելու տեխնիկական սիմեմաներ :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. կատարելու խմբային աշխատանք,
2. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մետաղի, փայտի, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազ, տիկնիկագրքություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներումցուցադրելու գունանկարչության, գծանկարչության տեխնիկաները, բացատրելու տարրեր հնարյաների ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և կրթարտարելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործուները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոտություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. գննական մեթոդները (դիրակատիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկի քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա1.** Հայկական կարպետների տեսակները: **Թեմա 2.** Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: **Թեմա 3.** Կարպետագործության թեկերը, դրանց մշակումը և նախապատրաստումը: **Հենելու գործընթաց:** **Թեմա 4.** Կարպետագործություն հաստատված էսքիզի հիման վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աստոիկ Խորայելյան, Հայկական գորգերն ու կարպետները, Երևան, 2019:
2. Հայկական գորգեր, Երևան, 1986:
3. Գործվածքի հայտնության բառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, Փրկեալ ձեռագործ հայոց, Նարեկ Վան Աշուղաբյանի հավաքածու, Երևան, 2015:
4. Ս. Գայֆայան, Լ. Միհիթարյան, Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
5. Բաբենչիկով Մ. Վ. Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М, 1948.

1. 0404/B23	2. Նյութերի տեխնոլոգիա	3. 4 ECTS կրետիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կերպարվեստի ոլորտում առավել հաճախ կիրառվող նյութերին, նրանց կիրառման տեխնոլոգիաներին, դրանք գիտակցորեն կիրառել մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ։ Կերպարվեստի ոլորտում սարքեր-սարքավորումներին, նրանց ընտրությանը, օգտագործման և պահպանման տեխնոլոգիաներին, կաշվի, փայտի, գործվածքի հատկություններին և մշակման տեխնոլոգիաներին, որոշ ներկերի պատրաստման տեխնոլոգիաներին։	
	Դասընթացի խնդիրները.	
	1. գործնականում պատրաստել և կիրառել նկարչական միջոցներ ու զանազան նյութեր,	
	2. տարրերակել նյութերի մականանշումները ըստ տեսակների, իմանալ դրանց նշանակությունը,	
	3. ձանաչել կերպարվեստի ոլորտի ժամանակակից սարքերն և սարքավորումները, կիրառել մասնագիտական գործունեության ժամանակ։	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ձանաչելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,		
2. բացատրելու նկարչական նյութեր պատրաստելու զանազան եղանակները,		
3. նկարագրելու բատիկի սահմանազատող ներկեր պատրաստելու զանազան եղանակներ,		
4. նկարագրելու բատիկի կատարման եղանակները,		
5. նկարագրելու դաշվածքային ներկերի տարրերություններն ու կիրառման հնարավորությունները,		
6. ներկայացնելու խեցեգործության տեխնոլոգիաները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու նկարչական նյութերը և լաքերը,		
2. մասնագիտական տարրեր խնդիրների լուծման համար ընտրելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,		
3. պատրաստելու դեկորատիվ-կիրառական աշխատանքների նախագծումների համար հիմնաներկեր, հիմքեր և նյութեր,		
4. գործնական աշխատանքներում կիրառելու նորարական սարքերն ու սարքավորումները,		
5. ձանաչելու և ընտրելու կիրառական արվեստի տարրեր խնդիրների լուծման ընթացքում մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ,		
6. գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու դաշվածքային նյութերը,		
7. ցուցադրելու կաշվի, փայտի մշակման եղանակները,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. իրականացնելու մասնագիտական ոլորտի նորարական տեխնոլոգիաների և տեսությունների խորհրդատվություն:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ատեղման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն),
2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների, էսքիզների և զննական պարագաների դիտում ու ցուցաբերում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),
5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),
6. քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),
7. իմքային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – զույգ կազմիր – քննարկիր, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),
9. վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման , 2 միջանկյալ քննություններով՝ 1-ին ստուգում 0-4 միավոր, 2-րդ ստուգում 0-5 միավոր, ընթացիկ ստուգումներով՝ 0-8 միավոր, մասնակցության համար 0-3 միավոր :
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Թղթեր և մատիտներ: Թեմա 2. Ջրաներկ: Թեմա 3. Գուաշ: Գուաշով աշխատանքի համար նախատեսվող հիմքեր և հիմնաներկեր: Թեմա 4. Տեմպերայով գեղանկարչության համար նյութեր: Թեմա 5. Ներկերը բաւելու և խառնելու կանոններ: Թեմա 6. Գեղանկարչական յուղեր, լաքեր և նոսրացնող նյութեր: Թեմա 7. Յուղաներկով կատարված գեղանկարչական տեխնիկական թերությունները և դրանց ուղղումները: Թեմա 8. Հիմնաներկեր: Թեմա 9. Վրձիններ և ենթաշրջանակներ: Թեմա 10. Մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ: Թեմա 11. Դաշվածքային ներկեր: Թեմա 12. Նյութեր բատիկի համար: Բատիկի կատարման եղանակները: Թեմա 13. Կաշվի մշակում: Թեմա 14. Փայտի մշակում: Թեմա 15. Խեցեզործության նյութեր և տեխնոլոգիաներ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ֆլյան Լ., Նյութերի տեխնոլոգիա, ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Երևան 2017:
2. Выйбер Ж. А., Живопись и ее средство, Ленинград, 1961.
3. Виннер А. Б., Как Работать над пейзажем масляными красками, Москва, 1987.
4. Филатов В. В., Реставрация станковой темперной живописи, Москва, 1986.
5. Реставрация станковой масляной живописи, ВХНРЦ, Москва, 1976.
6. Беленъкий Е. Ф., Рискин И. В., Химия и технология пигментов, Госхимиздат, Ленинград, 1960.

1. 0403/B39	2. Ակարչություն -3	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 8 ժամ/շաբ.	5. 12/108/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է գարգացնել տարածական ընկալում, տարբերակել լույսի և ստվերի առանձնահատկությունները: Ուսանողին հմտացնել ճեպանկարի, նախանկարի, կարճատև գծանկարի մեջ, որպեսզի արագ կողմանորոշվի տեսածը վերարտադրելիս: Սովորեցնել նկարել մարդու վերջութեանը (նաև դեկորատիվ-կիրառական իրերի համարությամբ): Ուսանողին ծանոթացնել շրջապատող առարկաների գունային փոխագրեցություններին, պյութը տեսնելու տարածության մեջ, առաջադրանքները կատարելու վերլուծական մոտեցմամբ՝ ճիշտ ընտրելով նյութը: Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք՝ դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ձեռք բերել գծի, տոնի, անդրադաների արագ ընկալման ունակություն,		
2. գրաֆիկական նյութերի մշակմամբ ստանալ լույսի ու ստվերի տոնայնություն,		
3. կենցաղային իրերի համարությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր,		
4. գրաֆիկական նյութերի օգնությամբ որոշակի գրագիտությամբ մշակել առանձին դետալներ,		

<p>5. գեղանկարի առաջադրանքից կատարել նախանկարներ, այնուհետև կատարել գրագիտությունը,</p> <p>6. տիրապետել գեղանկարի ձևավորել գույնի, տոնի, լույսի և ստվերի, ուրվագծի դեկորատիվ տարածական մտածելակերպ,</p>
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու լույսում ստվեր, անդրադարձներ ստանալու առանձնահատկությունները, Ներկայացնելու առարկան պատկերելու սեփական մոտեցումների առանձնահատկությունները, Թվարկելու և բնութագրելու ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները, հետազոտման ընթացքն ու արդյունքները, Բացարձակությունից գույնի գույնական ազդեցությունները, Բացարձակությունից գույնանկարի անցման քայլերի հերթականությունը, Բնութագրելու առարկայի գույնային կառուցվածքի հիմնական օրինաչափությունները: <p>Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գործնականում ցուցադրելու առարկաների միմյանց վրա և շրջապատի փոխագրեգությունը՝ համաշափությունների գրագիտությունը, Գծանկարիչամանակ կիրառելու լույսի, ստվերի և ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները, Վերլուծելու առարկան պատկերելով բնորոշ հատկությունները, Գծանկարով կառուցելու հորինվածքային պատկերներ, Գծանկարով ստեղծելու կենցաղային իրերի, գիպսե առարկաների համադրությամբ դեկորատիվ հորինվածքը, Պատկերելու գեղանակարչական լուծումներով առարկաներ, Գեղանկարում արտահայտելու ամենաթույլ երևացող տոններ և ծավալներ, Օգտագործելու գույնը որպես արտահայտչամիջոց, Կատարելու գույնի աստիճանական անցում՝ երանգների քայլերի հերթականությամբ,
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և եսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարքները և բացարձակությունը՝ դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խրանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մուածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր. Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1.1. Մարդու գիպսե ձեռքի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.2. Մարդու գիպսե ոստքի թաթի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.3. Նատյուրմորտ սենյակային բույսով, մրգերով՝ գորգի համադրությամբ: Թեմա 1.4. Նատյուրմորտ կենցաղային մետաղյա և ապակյա իրերով, գիպսե ձեռքով կամ ոստքի թաթով՝ կարպետի համադրությամբ:</p> <p>Գունանկարչություն 2</p> <p>Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սկսութեղով, մրգերով, ծաղիկներով՝ լուսավոր ֆոնի վրա (դեղին, նարնջագույն և այլն): Թեմա 2.2. Նատյուրմորտ գիպսե դետալով՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ տաք տոննայնությամբ կտորի ծալքությամբ: Թեմա 2.3. Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով: Թեմա 2.4.</p>

Կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ նատյուրմորտից, դրված արտօնակին՝ պարզ ծալքով, ափսեով, մրգով, փայտե գրալով: **Թեմա 2.5.** Նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք՝ դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բելով Ն., Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
2. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
3. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
4. Բարդ Ա., Նաբրոսկի և զարисումներ, 1970.
5. Բեռնար Հ. Պ., Հայոց գույքը և պատմությունը, Մ., 2004.
6. Բելով Հ., Օգոստա տեխնիկա պատմություն, Խորվետ 2012:
7. Լուսնիկով Բ. Վ., Ռիսում. Պորտրետ, Մ., 2002.
8. Նիկոլայ Բելով, Օգոստա տեխնիկա պատմություն, 2012.
9. Պետր Ռեվյակին, Տեխնիկա ակարելի նկարչության համար, 2017.
10. Ռիսում և պատմություն, Ալբոմ, Մ., 1990.
11. Սերգեև Ա., Սանդուղք և պատմություն, Մ., 1990.

1.0202/ В40	2. Արվեստի պատմության-1	3. 4. ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 52/0/8	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակներ:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի առաջացման, զարգացման օրինաչափությունների, նախնադարյան, Հին Եգիպտոսի, Միջագետքի, Իրանի, Հին Հոռոմի ու Հունաստանի, Հին և միջնադարյան Հայաստանի մշակույթների պատմության, կրոնա-դիցարանության, համաշխարհային գեղարվեստական համապատկերում դրանցից յուրաքանչյուրի ներդրման և փոխառնչությունների հետ, ▪ ուսանողներին ստվորեցնել և հասու դարձնել միջնադարյան արվեստի տիպարանությանը, դրա գեղարվեստական առանձնահատկություններին, ապա հետևել դրա տարբեր դրսերումներին՝ սկսած Արևմտյան Եվրոպայից մինչև հարավային ու արևելյան Ասիայի երկրներ և Հայաստան, ▪ ուսանողներին ներկայացնել բյուզանդական արվեստի պատմությունը, ուսուցանել քրիստոնեական արվեստի սիմվոլիկ և կանոնիկ բնույթից բյուզանդական պատկերագրության հիմունքները, ներկայացնել արևմտաքրիստոնեական արվեստի պատմությունը, ոճերը, իշլամական արվեստը, ▪ ուսանողներին ծանոթացնել Վանի թագավորության, հին հայկական և միջնադարյան քաղաքաշինությանը, ճարտարապետությանը, որմաննկարչությանը, կիրառական արվեստներն, պատկերացում ձևավորել հայկական վաղ միջնադարյան պաշտամունքային շինությունների տիպերի, միջնադարյան ճարտարապետական դպրոցների և վանական համալիրների մասին, ▪ ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանի և հայկական գաղթօջախների արվեստին, հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործություններին: 		
Դասընթացի խնդիրները:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողներին ներկայացնել «Արվեստի բովանդակությունը և աջակցել յուրացնելու այն, պատմություն-1» առարկայի 2. ուսումնային արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, փուլերը, 3. ուսանողներին դարձնել հիշյալ երկրների կարևոր հուշարձանների հաղորդակիցը՝ իյուստրատիվնութիւնի, տեսաֆիլմերի, ինչպես նաև այցելությունների հիման վրա: 4. ուսանողների մոտ ձևավորել լսարանային և արտալսարանային աշխատանքների պլանավորում, ստուգումներ նյութի ուսումնասիրության ընթացքում (սեմինարներ, ինքնուրույն աշխատանքներ, ցուցահանդեսների, պատմական հուշարձանների այցելություն և այլն): 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝ ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու հայ և համաշխարհային արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, տալու արվեստի սահմանումը, թվարկելու արվեստի տեսակները, ոճերը,
2. բացատրելու արևելյան երկրների, անտիկ աշխարհի, Հայաստանի դիցարանությունը, թվարկելու համաշխարհային և ազգային կրոնները, բացահայտելու արվեստի հետ դրանց կապը,
3. թվարկելու նշված երկրների արվեստների առավել հայտնի հուշարձանները և հայտնի վարպետների հաստի ծագործությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. վերլուծելու նշված երկրների արվեստների խնդիրները,
2. զանազաններու տարբեր երկրների արվեստների զիտավոր առանձնահատկությունները, բնորոշ գծերը,
3. տեսանյութերի, կարձամետրաժ ֆիլմերի և իյուստրատիվ նյութերի միջոցով ցուցադրելու և վերլուծելու համաշխարհային հոչակ վայելող ստեղծագործությունները:

գ. ընդհանրական/վիմիանցելի կարողություններ.

1. բացահայտելու տարբեր երկրների արվեստների տեղը և դերը համաշխարհային արվեստի մեջ,
2. զնահատելու արվեստի գործերի գեղարվեստական արժեքը,
3. աշխատելու թիմուն:

10. Դասընթացը ձևակորում է կորպական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքին մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարրանքի կատարում և այլն),
4. Ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոյեկտային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ ինքնուրույն աշխատանքների համար տրվում է 0-8 միավոր, եզրափակիչ քննությանը տրվում է 0-9 միավոր /նախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 2, 2.5, 2, 2.5 միավոր/ և մասնակցությանը՝ 0-3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1. Համաշխարհային արվեստի պատմություն.

Թեմա 1.1 Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: **Թեմա 1.2** Հին Եգիպտոսի արվեստը: **Թեմա 1.3** Միջագետքի երկրների արվեստը: **Թեմա 1.4** Արեմենյան Իրանի արվեստը: **Թեմա 1.5.** Էգեյան արվեստը: **Թեմա 1.6.** Հին Հունաստանի արվեստը. Հնմերույան շրջան, Արխանիկ շրջան, Դասական շրջան, Հելլենիզմ: **Թեմա 1.7** Հին Հռոմի արվեստը. Հանրապետական շրջան, Կայսերական շրջան, Ուշ հռոմեական շրջան: **Թեմա 1.8** Բյուզանդիայի արվեստը: **Թեմա 1.9** Կիլիան Ռուսիայի արվեստը: **Թեմա 1.10** Ռուսանական և Գործական արվեստ: **Թեմա 1.11** Խոլամական արվեստը: **Թեմա 1.12** Հարավ-արևելյան Ասիայի երկրների հին և միջնադարյան արվեստը. Զինաստան, Ճապոնիա, Հնդկաստան:

2. Հայ արվեստի պատմություն.

Թեմա 2.1 Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն արվեստը /սկզբնավորումից-մինչև մ.թ.ա. 10-րդ դար/: **Թեմա 2.2** Ուրարտուի արվեստը մ.թ.ա. 9-6-րդ դդ.: Հետուրարտական շրջանի արվեստը մ.թ.ա. 5-3-րդ դդ.: **Թեմա 2.3** Հելլենիստական Հայաստանի արվեստը: **Թեմա 2.4.** Հայաստանի արվեստը Վաղ միջնադարում /4-7-րդ դդ. ճարտարապետություն, քանդակագործություն, գեղանրկարչություն/: **Թեմա 2.5.** Հայաստանի արվեստը 9-12-րդ դդ. /ճարտարապետական դպրոցներ, վանքային համալիրներ, Տրդատ ճարտարապետ, Մանուկ ճարտարապետ, Աղթամարի Ս.Խաչ եկեղեցի, դեկորատիվկիրառական արվեստներ/: **Թեմա 2.6**

Հայաստանի արվեստը XII–XV դր. /Լոռի–Գուգարքի վանքերը, Գլաձորի մանրանկարչության դպրոցը, Վասպուրականի մանրանկարչությունը, հայկական քանդակագործությունը/: Կիլիկիայի հայկական թագավորության արվեստը /ճարտարապետության, մանրանկարչության նշանավոր կենտրոնները, առավել նշանավոր վարպետները/: **Թեմա 2.7** Հայկական գաղթօջախների արվեստը /Վրաստան, Ղրիմ, Լեհաստան, Ռիկաբինա, Շուսաստան, Իրան/:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հակոբյան Հ., Հարաբյան Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
2. Կուզմինա Ս., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հարաբյան Վ., Հազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Ե., 2009:
4. Հակոբյան Հ., Հարաբյան Մ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
5. Մկրտչյան Շ., Լենային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանները, Ե., 1985:
6. Թորոմանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
7. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա, Բ, Գ, Եր., 1971-1978:
8. Հակոբյան Հ., Կորիմազյան Է., Հայկական մանրանկարչություն, Եր., 1987:
9. Կոլպինսկի Յ. Դ.. Պամյտնիք միջազգային մասնակիցների համար առաջարկ է առանձին պատմությունների համար առաջարկ տրամադրելու համար:

1. 0404/B24	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-3	3. 4 ECTS կրետիս
4. 4Ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ ընտրյունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ է ուսանողին սովորեցնել հենքային գորեկենի կատարման եղանակներին, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկայի ձևերին:		
Դասընթացի խնդիրները	<ul style="list-style-type: none"> • սովորեցնել հավաքագրել նյութեր, կատարել նախանկարներ՝ էսքիզներ, • ծանոթացնել գորեկենագործության գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին, • ստեղծել գորեկենի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /պանո, պայուսակ/, • սովորեցնելըստկատարվող գործնական աշխատանքների նախապատրաստելթելերը համակցվող նյութերը: 	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	<ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու նախագծման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը, 2. բացատրելու գորեկենագործության աշխատանքի փուլերը, 3. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքների թերթելերի մշակման եղանակները: 	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու «Զարդարվեստի կոմպոզիցիա», «Աշխատանք նյութի վրա» և «Գունատեսություն» առարկաների գիտելիքները՝ կարպետագործության և նրա սխեմատիկ նկարներ ստեղծելում, 2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ, 3. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու նախանկարներում և էսքիզներում, 4. գործելու գորեկեն՝ նույնությամբ վերաբարելով էսքիզի պատկերը, 5. կիրառելու ոճավորման մեթոդները՝ տեխնիկական նկարներ և էսքիզներ ստեղծելու ընթացքում: 	
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.	<ol style="list-style-type: none"> 3. կատարելու խմբային աշխատանք, 4. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք: 	
10. Դասընթացը ձևավորում է կերպական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միշմշակութային, տցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:
Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. Խոսքային մեթոդները (դասախոտարյուն, բացատրում, պատմում և այլն), 2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Ներածություն : Թեմա 1. Որմնագորգ: Գորելենը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսակ, առաջացման և զարգացման պատմությունը: Թեմա2. Էսքիզներ, տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ: Թեմա 3. Թեկերի տեսակները և դրանց հետ համակցող նյութերի կիրառումը գորելենագործության մեջ: Թեմա 4. Ծավալային գորելեններ: Թեմա 5. Հաստատված էսքիզների հիմա վրա գորելենի իրականացման աշխատանքներ:
14Հիմնական գրականության ցանկ. 1. «Որմնագորգ» Հասմիկ Ղազարյան 2. «Գործվածքի Հայտնության Քառույիներում»,Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն,«Փրկեալ Զեռագործ Հայոց»,Նարեկ Վան Աշուղաթյանի Հավաքածու,Երևան 2015 3. Սատղիկ Իսրայելյան « Հայկական Գորգերն Ու Կարպետները» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ,Երևան, 2019 4. Бабенчиков М. В., Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера , М., 1948 5. Мартынова Ю., Соколова М., Эксклюзивный гобелен. Техника. Приемы, Изделия АСТ-Пресс, 2011. 6. Карен Рэнни, Гобелен, АСТ, 2002. 7. Бугрова Н. А., Шлеюк С. Г., Халиуллина О. Р., Основы ткачества, онлайн чтение, https://iknigi.net/avtor-olga-haliullina/107741-osnovy-tkachestva-olga-haliullina/read/page-1.html 8. Марина Торшина, Пейзаж в шпалерном ткачестве, Мир искусств: Вестник Международного института антиквариата, 2014 / https://cyberleninka.ru/article/n/peyzazh-v-shpalernom-tkachestve

1. 0403/ B25	2. Քանդակ և պլաստիկ մոդելավորում	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել քանդակագրության և պլաստիկ մոդելավորման հիմունքներին, սովորեցնել քանդակելու հմտություններին, տարբեր մեթոդներով մոդելավորմանը և քանդակի տեխնիկական կառուցմանը դրանք կիրառելու մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Սովորեցնել ստեղծել ծավալների շրջափելի և իրականակերպ դրսւորումներ, որոնք հնարավորություն կտան դիտողին ծավալներն ընկալելու տարբեր դիտակետերից: Սովորեցնել ստեղծել մի քանի երկրաչափական պատկերների և կենցաղային իրերի համադրություն և փախարաքերություն:

Դասընթացի խնդիրներ.

1. ծանոթացնել ծեփի և քանդակի եղանակներին,
2. էսքիզների միջոցով ուսումնասիրել տվյալ մոդելի ծավալները, փոխատման սահմանները, ծավալների փոխարաքերությունները դրանք քանդակելու համար,
3. սովորեցնել 2 կամ ավելի ծավալների գրագետ համադրմամբ ստեղծել մոդելներ և քանդակներ,
4. սովորեցնել հարթաքանդակի տեխնիկային,
5. ծանոթանալ երկրաչափական հարթություններով, պատկերներով և մեծ ծավալներով ծեփվածքի հետ,
6. կարողանալ մի քանի երկրաչափական պատկերներ գրագետ համադրել և մոդելավորել, համադրել մի քանի առարկա՝ կենցաղային որևէ իր, երկրաչափական մարմին, կենդանակերպ և մարդակերպ մոդելներ՝ ցուցադրելով ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. թվարկելու քանդակագրության և պլաստիկ մոդելավորման հիմնական հասկացությունները,
2. համարլելու տարբեր երկրաչափական մարմիններ,
3. տարբերակելու հարթաքանդակը և բոլորաքանդակը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. նախագծելու և քանդակի միջոցով մանրամասն վերարտադրելու այն,
2. քանդակելու պարզ երկրաչափական մարմիններ,
3. 2 կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ մոդելավորելու և քանդակելու կոմպոզիցիաներ,
3. կատարելու կարճատև քանդակներ,
4. ցուցադրելու ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կերպարական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ3. ԿԱՍ առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ6. Պատճենելու ԿԱՍ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ընդադատական մոտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. խնդնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եղրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ընտություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-4 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար 0-4 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Ներածություն: Ծանոթություն քանդակի կավանութի, գործիքների, մետաղական հիմքի կառուցմանը: **Թեմա 2.** Երկրաչափական որևէ մարմնի կրկնօրինակում: **Թեմա 3.** Երկու կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ կոմպոզիցիայի մոդելավորում և քանդակում: /Նախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ **Թեմա 4.** Գիպսե զարդարանդակի կրկնօրինակում: **Թեմա5.** Երկրաչափական և կենդանակերպ պատկերների համադրմամբ, ծավալների փոխարաքերությամբ քանդակ: /Նախապես կատարված և դասախոսի

կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ **Թեմա 6.** Կենցաղային որևէ իրի (կճուճ, սափոր) և կենդանակերպ պատկերների համարմամբ քանդակ /Նախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ **Թեմա 7.** Ստեղծագործական ազատ թեմայով աշխատանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Лантери Э., Лепка, М., Шевчук В., Издательство, 2013.
2. В. Мазовецкая, Скульптура для начинающих. Шаг за шагом, /изд. Питер, 2014.
3. Карин Хессенберг, Скульптура для начинающих, / изд. Родник, 2006.
4. Карапайева Н. Ф., Академическая скульптура. Учебное пособие для бакалавров, обучающихся по направлению «Декоративно-прикладное искусство и народные промыслы»/Н. Ф. Карапайева, 2016.
5. Карапайева Н. Ф., Развитие профессиональных знаний, навыков, умений, через обучение дисциплинам: «Академическая скульптура» и «Декоративная мелкая пластика» Учебное пособие для вузов, СПб, 2015.
6. Генералова Е. М., Композиционное моделирование [Электронный ресурс], учебнометодическое пособие/.
7. Е. М. Генералова, Н. А. Калинкина, Электрон, текстовые данные, Самара: Самарский государственный архитектурно-строительный университет, ЭБС ACB, 2016. — 120 с. — 978-5-9585-0646-0. — Режим доступа: <http://www.iprbookshop.ru/58824.html>

1. 0404/ B26	2. Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակմանը ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկություններին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման և զարգացման պատմությանը,		
2. ծանոթացնել մետաղի դիզայնի և մոդելավորման սկզբունքներին,		
3. ծանոթացնել մետաղագործական գործիքներին և այդ ոլորտի նորագույն տեխնոլոգիաներին,		
4. ծանոթացնել հայտնի վարպետների և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկությունների աշխատանքներին,		
5. սովորեցնել կատարել մետաղյա իրերի նախագծումներ,		
6. ծանոթացնել մետաղամշակման գործիքներին, սարքերին և սարքավորումներին,		
7. ծանոթացնել մետաղամշակման տեխնոլոգիաների տարրերություններին և առանձնահատկություններին,		
8. ծանոթացնել պատրաստվող իրերի շափագրելու, նախագծելու և հարգայրոշմի որոշման եղանակին,		
9. ծանոթացնել սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. Մասնագիտական զիտելիք և իմացություն.		
1. ներկայացնելու մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման պատմությունը, զարգացումը և առանձնահատկությունները,		
2. ներկայացնելու հայտնի վարպետների և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկությունների աշխատանքները,		
3. բացատրելու մետաղի մշակման մի քանի տեսական տեխնոլոգիաներ /գծային մոդելավորում, եռաչափ մոդելավորում/:		
4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,		
5. բացատրելու տեխնոլոգիաների տարրերությունները և առանձնահատկությունները,		
6. բացատրելու հարգայրոշմի որոշման եղանակը և կարգը,		
7. ձանաչելու հայկական ուսկերչական հնագույն նմուշները:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նախագծային կանոնների իմացություն,		
2. ձանաչելու մետաղամշակման գործիքները,		
3. ցուցադրելու մետաղամշակման գործիքների օգտագործման եղանակները:		
4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,		

5. բացատրելու տեխնոլոգիաների տարրերությունները և առանձնահատկությունները,
6. բացատրելու հարգադրոշմի որոշման եղանակը և կարգը,
7. ձանաչելու հայկական ոսկերչական հնագույն նմուշները:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. պահպանելու սարքերի, սարքավորումների

10. Դասընթացը ձևավորում է կորական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտարելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոպանին մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցդրական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան զնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Մետաղի գեղարվեստական մշակում առարկան: **Թեմա 2.** Մետաղի գեղարվեստական մշակման պատմությունից. հայկական ոսկերչություն և արձաթագործության ավանդույթներ: **Թեմա 3.** Արտասահմանյան առաջադիմ ձեռնարկություններ: **Թեմա 4.** Իրերի նախնական էսքիզավորման հիմնական կանոնները: Էսքիզների կատարում: **Թեմա 5.** Մշակման տեսակները և մեթոդները: **Թեմա 6.** Էսքիզների փոխանցումը մետաղյա նախապատրաստվածքի մակերեսին /մեթոդների բազմազանությունը/: **Թեմա 7.** Անվտանգության կանոնների պահպանումը և դրա կարևորությունը: **Թեմա 8.** Չափազրում: **Թեմա 9.** Մշակման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: **Թեմա 10.** Մետաղի մշակման գործիքներ, սարքեր և սարքավորումներ: **Թեմա 11.** Մետաղի ընտրություն և սկզբնական մշակում: Հարգադրոշմի որոշում: **Թեմա 12.** ԴԿԱ առարկաների նախագծում և ձևավորում ազգային զարդարմութիվներով: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա և մակերեսային փորագրություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:
2. Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:
3. Ա. Գիլոծ, Օ. Իգլինա, Современное ювелирное искусство, М., 2004.
4. Բ. Տ. Никифоров, В. В. Чернов, Ювелирное искусство, высшее образование, 2006.
5. Վ. Ա. Աբրամյան, Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983.
6. Վ. И. Марченков, Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп, М., 1992.

7. Д. Стоун, Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом Кристалл, Санкт-Петербург, 2008.
8. С. В. Простаков, Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 1999.
9. С. Н. Зубрилина, Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006.
10. Э. Бреполь, Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1. 0403/B41	2. Ակարդություն -4	3.9 ECTS կրետիս
4. 8 ժամ/շաբ.	5. 12/108/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
	<p>Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ զանգի, տաշվածքով զիպսե զլսի անատոմիական կառուցվածքին, ուսանողներին սովորեցնել զծանկարել մարդու զանգ, տաշվածքով և անատոմիական զլուխ, կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք: Ուսանողներին սովորեցնել իրենց գեղանկարչական աշխատանքների վերաբերյալ կատարել քննակումներ, վերլուծություններ՝ առաջարրանքները հասցնելով տրամարանական ավարտին: Մի քանի առարկաներով կատարելու գեղանկարի ստեղծագործական աշխատանքներ, քաղաքային կամ զյուղական պատկերներով նկարել դեկորատիվ գունավորված բնապատկերներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> զծանկարի միջոցով կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ, ուսումնասիրել հեռանկարը, լույսը, ստվերը, զիջը, տոնը՝ որպես ամբողջական միջավայր, ուսումնասիրվող իրերի համադրությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր՝ հորինվածքային-դեկորատիվ աշխատանք, գունախաղի տաք և սարք տոնների միջոցով ստանալ եռաչափ տարածություն: 	
	<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիֆ՝</p> <p>ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու զծանկարի հորինվածքում հեռանկարի կառուցման ձևերը, ներկայացնելու և մեկնարանելու զծանկարի հեռանկարում իրերի ու առարկաների կրծատման առանձնահատկությունները, գեղանկարում ներկայացնելու տարբեր նյութականությամբ առարկաների յուրահատկությունները, բացատրելու գեղանկարչական նյութը դեկորատիվության հասցնելու առանձնահատկությունները, նշելու գեղանկարչական մի քանի նյութերով ստեղծագործական աշխատանքի առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> կատարելու զծանկարի նախանկարներ և ձեպանկարներ՝ տարբեր նյութերով, զծանկարում ստանալու ծավալ՝ զիջի, տոնի, լույսի և ստվերի օգնությամբ, կատարելու համաշափ, գրագետ, վերլուծական կառուցում, հասցնելու առաջադրանքները տրամարանական ավարտուն տեսքի, կատարելու դեկորատիվ հորինվածքային ձեպանկարներ, ավարտուն նախանկարներ, կատարելու գունատոնային, գունածավալային հստակ, ներդաշնակ համադրում, գունանկարում պատկերվող նյութի վերաբերյալ կատարելու հետազոտական աշխատանքներ և օգտագործելու դրանք ստեղծագործական աշխատանքներում, 	
	<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և եսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնարանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերաբերյալ դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>	
	<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները: 	

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Գծանկարչություն 1

Թեմա 1. Մարդու գանգ՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Նախնական ձեպանկարների, նախանկարների կատարում: **Թեմա 2.** Մարդու բնական կամ զիպսե գանգի դեկորատիվ ծավալապաշտական աշխատանք: Կատարել նախանկարներ: **Թեմա 3.** Ա. Դյուրերի տաշվածքով մեթոդական գլուխ՝ կտորի համադրությամբ: **Թեմա 4.** Մարդու զիպսե անատոմիական գլուխ: Մարդու զիպսե զիպսի ուսումնամիջությունը վարպետների գծանկարներից: Նախանկարներ և ձեպանկարներ կրկնօրինակում: **Թեմա 5.** Գիպսե գլուխ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա) 2 դիրքից՝ մեկ թղթի վրա:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սափորով, մրգով՝ դրված լուսամուտագողին՝ դրսի բնապատկերով: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ զիպսե կամ բնական գանգով, երաժշտական գործիքով, մոմակալով՝ մոխրագույն (կապույտ) տոնայնությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ կենցաղային իրերով, զրենական պիտույքներով, լիմոնով, ափսեով՝ կապույտ տոնայնությամբ ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 2.4.** Քաղաքային կամ գյուղական բնապատկեր՝ դեկորատիվ գունեղ գունավորմամբ: **Թեմա 2.5.** Մի քանի առարկաներով ստեղծագործական աշխատանք՝ կորիստական կոնցեպտով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բելով Ն., Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
2. Չովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
3. Барщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н., Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
5. Ли Н. Г., Основы учебного академического рисунка, М., 2006.
6. Ли Н. Г., Голова человека основы академического рисунка, 2010.
7. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
8. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
9. Основы техники рисунка, 2012.
10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
1. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
11. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
12. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.

1. 0403/B42	2. Արվեստի պատմություն-2 /ՀԲ	3. 6. ECTS կրեդիտ		
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 78/0/12			
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով			
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել արևմտաեվրոպական երկրների՝ Բնութագի, Նիդեռանդների, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի և Իսպանիայի վերածնության դարաշրջանի արվեստի, XVII դարի եվրոպական առաջատար գեղարվեստական դպրոցների, XVIII-XIX դր. Եվրոպական արվեստի և ոճական ուղղությունների մասին, ձևափորել գիտելիքներ XIX-XXI դր. արևմտաեվրոպական և ռուսական գեղարվեստական ուղղությունների /ռեալիզմ, իմպրեսիոնիզմ, պոստիմպրեսիոնիզմ, սիմվոլիզմ, մոդեռնի Լեսպարեսիոնիզմ, կուբիզմ, արստրակցիոնիզմ, ֆույզիզմ, ֆուտորիզմ, դադաիզմ, այուրուեալիզմ/, պոստմոդեռնիզմ/վիդեո-արտ, պերֆորմանս, գրաֆֆիտ, կոնցեպտուալ արվեստ, բոդի արտ, կինետիկ արվեստ, ակցիոնիզմ, ֆլեշմոր/, մասնավոր հավաքածուների և աճուրդի տների, XX-XXI դր. ճարտարապետության և քանդակագործության հիմնական միտումների վերաբերյալ ծանոթացնել XVIII-XXI դր. հայ արվեստի պատմությանը, առանձնահատկություններին Հայաստանում և Սփյուռքում, ցույց տալ հայ ստեղծագործ մտքի տեղն ու դերը տվյալ ժամանակաշրջանի արվեստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողներին ընկալելի դարձնել XV-XIX դր. արվեստի պատմության օրինաչափությունները, մոդեռնիստական, պոստմոդեռնիստական ուղղությունները, դրանց զարգացման առանձնահատկությունները, 2. Ուսանողներին ծանոթացնել XV-XIX դր. արվեստի կարևոր հուշարձաններին և համաշխարհային հոչակ վայելող արվեստագետների ստեղծագործություններին: 				
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք</p> <p>առ. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու XV-XXI դր. արվեստի պատմության ուսումնասիրության առարկան, դրա զարգացման առանձնահատկությունները, տեղն ու դերը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ, 2. Մատնանշելու XV-XXI դր. համաշխարհային արվեստի հիմնական շրջանները, ոճերը, 3. Թվարկելու XV-XXI դր. արվեստի հանրահայտ արվեստագետներին և նրանց գլուխգործոցները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վերլուծելու նշված դարաշրջանների հայ և համաշխարհային հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործությունները, նշելու նրանց տեղն ու դերը համաշխարհային մշակույթի զարգացման մեջ, 2. Բացատրելու և հիմնավորելու արվեստի դաստիարակության պատմական դերը, 3. Ներկայացնելու XV-XXI դր. հայ և համաշխարհային արվեստների պատմությունը մշակութային միջոցառումների, բանավեճերի ժամանակ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. համեմատելու և զնահատելու XV-XXI դր. արտասահմանյան և հայ առաջատար արվեստագետների գործունեությունը, 2. իրականացնելու ստեղծագործությունների դիտում, հետազոտական արդյունքների ամփոփում: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնարու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>				
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1 Միջավայրի, արդյունաբերական և հազուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:</p> <p>Ա2 Ներկայացնելու դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունները, տեսությունները և մերողները առաջադիմ գիտելիքների հետ միասին:</p> <p>Գ2 Աշխատել թիմում, արդյունավետ շփմել գործնկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ,</p>				

պատասխանատվություն կրել իրմի աշխատանքի արդյունքների համար:

Գ4 Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնել անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական եւ հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարրանքի կատարում և այլն),
4. ձանաշղողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 8 միավոր՝ յուրաքանչյուրը 0-4 միավոր արժեքով, 0-4 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների համար և եզրափակիչ քննությանը տրվում է 0-8 միավոր /նախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ յուրաքանչյուրը՝ 2-ական միավոր:

13. Նասլենքացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Համաշխարհային արվեստի պատմություն

Թեմա 1.1 Վերածննդի արվեստը Իտալիայում: **Թեմա 1.2** Պրոտոռենեսան: Վաղ վերածնունդ: **Թեմա 1.3** Բարձր վերածնունդ: **Թեմա 1.4** Վերածնունդը Վենետիկում: **Թեմա 1.5** Հյուսիսային վերածնունդ. Վերածննդի արվեստը Նիդեռլանդներում, Գերմանիայում և Ֆրանսիայում: **Թեմա 1.6** Ռուսական արվեստը XV-XVII դր.: **Թեմա 1.7** Եվրոպական արվեստը XVII դարում /Իտալիա, Հոլանդիա, Ֆլանդրիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա/: **Թեմա 1.8** XVIII-XIX դր Եվրոպական արվեստը /Ֆրանսիա, Անգլիա, Իսպանիա/: **Թեմա 1.9** Ռուսական արվեստը XIX դարի սկզբին: **Թեմա 1.10** Ռուսական արվեստը XIX դարի վերջին ուսուական նկարիչները /պերեղվիժնիկներ/: **Թեմա 1.11**. Ֆրանսիական արվեստը XIX դարի վերջին /իմպրեսիոնիզմ, պոստիմպրեսիոնիզմ/: **Թեմա 1.12.** XX դարի մոդեռնիստական ուղղությունները /Անրի Մատիս, Պարլ Պիկասո, Սալվադոր Դալի/: **Թեմա 1.13.** Ռուսական արվեստը XIX-XX դր. սահմանագլխին. /«Ռուս նկարիչների միություն», «Միք իսկուսատվա», «Գոլուբյայ Ռոզա», «Բուբոնի վալետ» խմբավորումները, ռուսական ավանդաբորդ. Վ. Կանդինսկի, Կ. Մալեվիչ, Ս. Չագալ/: **Թեմա 1.14** XXI դարի սկզբի արվեստի հիմնական ուղղությունները:

Հայ արվեստի պատմություն

Թեմա 2.1 Հնվարանյաններ: **Թեմա 2.2.** Հայաստանի արվեստը XIX դարում / Հ. Այվազովսկի, Գ. Բաշինջարյան, Վ. Սուրենյանց/: **Թեմա 2.3** Հայկական արվեստը XIX դ. վերջին և XX դարասկզբին /Հ. Արծաթապանյան, Ս. Աղաջանյան, Փ. Թերեմեզյան, Ե. Թաղլուսյան, Վ. Խոջաբեկյան, Գ. Չակովյան, Ե. Օսկան, Հ. Գյուրջյան/: **Թեմա 2.4.** Հայաստանի XX դարի առաջին կեսի արվեստը /Ս. Թամանյան, Ս. Սարյան, Հ. Կողյան, Ա. Սարգսյան, Ե. Քոչար, Է. Խարբեկյան/: **Թեմա 2.5** Հայաստանի XX դարի երկրորդ կեսի արվեստը /Զ. Զարգարյան, Գ. Խանջյան, Ս. Ավետիսյան, Ա. Շիրազ, հայկական գրաֆիկան, գրքային նկարազարդումներն ու պլակատը: **Թեմա 2.6** Սկյուռքահայ նկարիչներ /Էդգար Շահին, Գառզու, Արշիլ Գորկի, Ռ. Շիշմանյան, Ժանսեմ/: **Թեմա 2.7** Արդի հայ արվեստ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
2. Կուլմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Ե., 2009:
4. Մկրտչյան Շ., Լեռնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձաններ, Ե., 1985:
5. Թորամանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
6. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա, Բ, Գ, Եր., 1971-1978:
7. Հակոբյան Հ., Կորիմազյան Է, Հայկական մանրանկարչություն, Եր., 1987:
8. Կոլպինսкий Ю.Д., Памятники мирового искусства, т.7, т.8, М., 1971-1987.

1. 0404/B27	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-4	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է՝

ուսանողին սովորեցնել տարբեր եղանակներով նկարագրդել գործվածքներ /հանգույցային, դաշվածքային, սառը բատիկ, տաք բատիկ/:

Դասընթացի խնդիրները

- սովորեցնել ձանաձել և տարբերակել բատիկի համար նախատեսված գործիքներն ու նյութերը,
- սովորեցնել կառուցել գործվածքի գեղարվեստական նկարագրդման համար տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդարմութիվները,
- ստեղծել բատիկի եղանակով կատարված ստեղծագործական աշխատանքներ /գլխաշորվզկապ, սփոռցներ, պանճ/:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ձանաչելու բատիկի տեսակները ըստ կատարման եղանակի,
2. ձանաչելու բատիկի նյութերը և բացատրելու դրանց առանձնահատկությունները,
3. ներկայացնելու բատիկի զարգացման պատմությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. էսքիզների կամ այլ պատկերների հիման վրա կառուցելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագրդման տեխնիկական նկարներ և օգտվելու դրանցից,
2. գործվածքի գեղարվեստական նկարագրդման աշխատանքներում կիրառելու նյութերն ու գործիքները,
3. տաք բատիկի համար պատրաստելու պարաֆինային խառնուրդ,
4. կատարելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագրդման գործնական աշխատանքներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

5. պահպանելու անվտանգության կանոնները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեզործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելում կիրարտադրելու կորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ իմքնուրույնընտրելու կատարելու և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցադրելու հարորդակցման կարորություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, առցիալական ու անձնային փոխադրեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարանքի կատարում և այլն),
4. ձանաշղթական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոյեկմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:		
13. Դասընթացը բաղկացած է ենույալ հիմնական բաժիններից. Ներածություն: Թեմա 1. Բատիկը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսակ, նրա ծագումը, զարգացման պատմությունը: Թեմա2. Գործվածքների նկարազարդման հանգուցային եղանակները: Թեմա 3. Գործվածքների նկարազարդման դաշվածքային եղանակները: Թեմա 4. Սաղը բատիկի տեխնիկական կիրառումը գործվածքների նկարազարդման մեջ: Թեմա 5. Գործվածքների նկարազարդումը տաք բատիկի եղանակով: Բոլոր գործնական աշխատանքները կատարվում են դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարների հիման վրա:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Зотова Н. В., Батик. Ростись по ткани + DVD, Уч. пособие, Санкт-Петербург, 2019. 2. Соколова О., Волшебный мир батика, Феникс, Ростов-на-Дону, 2013. 3. ПерелешинаИ.,Батик. От основ к импровизации. Законы композиции и цвета. Холодный батик. Голячий батик и др, Паритет, М.,2008. 4. Дворкина И. А., Батик. Холодный. Горячий. Узелковый, М.: Радуга, 2008.. https://www.books.ru/batik-9000333/?lite=1		
1.0404/ B28	2. Խեցեգործություն-1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.4/56/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել խեցեգործությանը ապահովելով ժամանակակից տեխնոլոգիաներով աշխատելու անհրաժեշտ հմտություններ և գիտելիքներ: Դասընթացի խնդիրները. 1. ծանոթացնել խեցեգործության ծագման և զարգացման պատմությանը, 2. ձեռագործ ազգային մտածելակերպ ծանոթացնելով պատմական հայկական խեցեգործական իրերի նշանակությանը, ազգային առանձնահատկություններին, 3. ուսանողների մոտ զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն, ծավալատարածական ձևերի որոնման և պատկերման կարողություններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինֆ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. 1. մեկնարաններու խեցեգործության ծագման պատմությունը, 2. բացատրելու պատրաստվող իրերի նախազգծային կանոնները, 3. բացատրելու և նկարագրելու խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաները /թրծում, ջնարակում/, 4. բացատրելու առարկայական տերմինարանությունը, 5. ներկայացնելու խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցարելու պլաստիկ մասսայի պատրաստման, բրուտագործական հաստոցի օգտագործման, խազային նախշազարդման, չորացման, թրծման, ջնարակման եղանակները: 2. նախագծելու և խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաներով պատրաստելու խեցեգործական առարկաներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ. 1. պահպաններու խեցեգործական վառարանների և հաստոցների շահագրծման անվտանգության կանոնները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները: Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժամկերի: Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի,		

խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնարաններու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն Թեմա 1. Ըստհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին: **Թեմա 2.** Էսքիզների նախագծման հիմունքները: **Թեմա 3.** Խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 4.** Խեցեգործական նմուշների պատրաստման եղանակները: **Թեմա 5.** Անվտանգության կանոնների պահպանման կարևորությունը: **Թեմա 6.** Զարդանախշի կիրառումը խեցեգործական արվեստում: **Թեմա 7.** Դեկորատիվ աղաման: **Թեմա 8.** Նկարազարդ սկզբանական պահանջներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բղոյան Վ. Հ., Հայկական աղամաններ, Երևան 1986:
2. Акунова П. Ф., Крапивина В. А., Технология производства и декорирование художественных керамических изделий, Москва, Высшая школа, 1984.
3. Августиник А. И., Керамика, Л., 1975.
4. Джеки Эткин, Керамика для начинающих, М., 2006.
5. Долорес Рос, Керамика техники Приемы, М., 2003.
6. Хойким Чаварра, Керамика своими руками, М., 2004.
7. А. И. Миклашевский, Технология художественной керамики, Л., 1971.
8. В. А. Малолетков, Керамика, часть первая, М., 2001, Керамика, советы начинающих часть второе, М., 2001.
9. М. Пилар Новарро, Декорирование керамики, Ниола 21 век. 2005.
10. Генадий Федотов, Глина и керамика, МСПЕ, 2005.
11. Диана Фишар, Расписываем керамику, М., 2006.
12. <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pottery?uselang=hy>

1.0404/ B29	2. Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.2/28/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործընթացներում: Ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին և ժամանակակից առաջադեմ ձեռնարկություններին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել մետաղամշակման մեջ կիրառվող քիմիական միջոցներին,		

2. իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փութով թափում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գողում/,
3. ծանոթացնել հավաքման աշխատանքներին,
4. ծանոթացնել քարի գամման եղանակներին և փայլեցման աշխատանքներին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. բացատրելու քիմիական միջոցների օգտագործման եղանակները,
2. բացատրելու ուսկերչական և արձաթագործական իրերի իրականացման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու տարբեր նյութերով աշխատելու կարողություն,
2. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու քարի գամման և փայլեցման եղանակները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴՎԱ. (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբառնելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտարելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴՎԱ. (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցադրելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցադրելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորացին մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետարրբությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ընտրություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-4 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 0-4 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ծանոթացում քիմիական և այլ միջոցների հետ: **Թեմա 2.** Էսքիզի կատարման փուլում թեմայի ընտրություն /ա. դեկորատիվ զարդեր, բ. դեկորներ ինտերիերի համար, գ. մոդեռն և արստրական ոճի զարդեր, դ. հուշանվերներ/: **Թեմա 3.** Իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փութով թափում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գողում/ **Թեմա 4.** Հավաքման աշխատանքներ: Քարի գամում: Փայլեցում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:
2. Ա. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից,

Երևան, 1981:

3. А. Гилодо, О. Иглина, Современное ювелирное искусство, М., 2004.
4. Б. Т. Никифоров, В. В. Чернов, Ювелирное искусство, высшее образование, 2006.
5. В. А. Абрамян, Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983.
6. В. И. Марченков, Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп, М., 1992.
7. Д. Стоун, Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом Кристалл, Санкт-Петербург, 2008.
8. С. В. Простаков, Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 1999.
9. С. Н. Зубрилина, Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006.
10. Э. Бреполь, Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1.0404/ В30	2.Մանրանկարչություն-1 /ՀԲ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.10/50/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել հայկական մանրանկարչության պատմությանը, դպրոցներին և ուղղություններին: Կատարել մանրանկարների կրկնօրինակներ և ստեղծագործական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսումնապիրել հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները,		
2. կատարել բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամուտիվների կրկնօրինակներ,		
3. ստեղծել նոր զարդամուտիվներով մանրանկարներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ձանաշելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները,		
2. ձանաշելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների մանրանկարիչներին և ստեղծագործությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. կրկնօրինակելու տարբեր բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամուտիվներ,		
2. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու հայկական ավանդական մանրանկարների զարդերն ու մոտիվները,		
3. ստեղծագործական աշխատանքներում պահպանելու մանրանկարի պատկերագրման կարգը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. կատարելու ինքնուրույն և խմբային հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային ձևավորված տարբերակով:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Ա4. Դասընթացը կատարելու արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Ա5. Ստեղծելու և վերաբարելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Ա6. Դասընթացը կատարելու արվեստի առարկաների լուծումները:		
Ա7. Դասընթացը կատարելու արվեստի առարկաների առարկաներ:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն		

հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատունների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառականմ արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11.Կիրառվում են գասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները, 10. Հետազոտական մեթոդները:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.

1. 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր,

- 2.-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք՝ 0-5 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով.
- ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն,
 - ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն,
 - ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն,
 - ✓ բանավոր ներկայացում,
 - ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն,

3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,

4. եզրափակիչ քննություն՝ 0-8 միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Հայկական մանրանկարչական դպրոցները և դրանց ոճային առանձնահատկությունները /Վասպուրական, Կիլիկիա/:

Թեմա 2. Երկրաշափական զարդամուտիվներ:

Թեմա 3. Բուսական զարդամուտիվներ:

Թեմա 4. Կենդանական զարդամուտիվներ:

Թեմա 5. Մարդակերպ զարդամուտիվները խորաններում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ս. Շ. Մնացականյան, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 1955:

2. Ա. Քյուրքյան, Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 2017:

3. Հ. Հակոբյան, Վասպուրականի մանրանկարչություն, Երևան, 1982:

4. Հ. Հակոբյան, Ս. Զանիկյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 2019:

5. Հ. Վ. Կարազյան, Ն. Ավագյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1992:

6. Ռ. Գ. Դրամբյան Լ. Ա. Դուռնովա, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1969:

7. Արմենական միջնադարական մանրանկարչություններ, Երևան, Առաջնական գործադրություն, 1984.

1. 0404/ B31	2.Փայտի գեղարվեստական մշակում-1	3.4 ECTS կրեմիս
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել փայտի գեղարվեստական մշակմանը ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ փայտի գեղարվեստական ձևավորման և մշակման գործնթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի ստեղծագործությունների հետ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել փայտի տեսակների հետ,		
2. տրամադրել տեղեկատվություն ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունից և նրա ավանդույթներից,		
3. սովորեցնել համապատասխան զարդանախշերը կիրառել փայտե մակերևույթների վրա,		
4. սովորեցնել տեխնիկապես հմուտ կերպով կատարել նախանկարներ երկրաշափական, բուսական և այլ ձևերի ստեղծագործական նյութի մշակման հիման վրա,		
5. սովորեցնել կատարել գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացողություն.

1. թվարկելու փայտի տեսակները,
2. ներկայացնելու ընդհանուր և հայեական փայտարվեստի պատմությունը և նրա ավանդույթները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի կիրառմամբ կատարելու նախանկարներ,
2. ընտրելու փայտանյութի տեսակները և էսքիզները տեղափոխելու փայտանյութի վրա,
3. կատարելու գործնական փորագրությունների փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. պահպանելու փայտամշակման հաստոցների և գործիքների շահագործման անվտանգության կանոնները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի գարզացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիքների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխագրեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդներ և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,

2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,

3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Փայտի գեղարվեստական մշակման պատմությունից: **Թեմա 2.** Հայկական փայտի փորագրության ավանդույթների ուսումնասիրում: Ուզային փորագրությունների տարբերությունը:

Թեմա 3. Փայտանյութի տեսակները և ընտրություն: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա: **Թեմա 4.** Ծանոթացում երկրաչափական փորագրության տեսակի հետ: /Երկրաչափական զարդամուտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Երկրաչափական տարրերով ժապավենաձև և վարդեալակաձև գործնական փորագրություն:/**Թեմա 5.** Ծանոթացում բուսական կառուցվածք զարդամուտիվների հորինման կառուցման առանձնահատկություններին: /Բուսական զարդամուտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական տարրերով գործնական փորագրություն:/**Թեմա 6.** Աշխատանքների պաշտպանիչ շերտի մշակում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Հ. Ազատյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրություն, Հայպետհրատ, 1961 թ.:
- Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:
- Ս. Ղազարյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990:
- Կ. Ա. Տումանյան, Ռէչիկամ ու ծառ, ալբոմ օրնամենտներ, առաջնամաս, Երևան, 2004:
- Ա. Վ. Մայսլիմ, Ա. Ս. Պերմյակով, Ռէչիկամ ու ծառ, ալբոմ օրնամենտներ, առաջնամաս, Երևան, 2004.
- Ի. Ի. յակովլեվ, Յ. Դ. օրլովա, Ռէբա ու ծառ, Մոսկվա, Իշխանություն, 1974.
- Տ. Ա. մատվեևա, Մոզայկա ու քանդակ, Մոսկվա, Վայսայա դպրություն, 1978.

1. 0403/B43	2. Ավարշություն - 5	3. 10 ECTS կրեդիտ
4. 10 ժամ/շաբ.	5. 14/136/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին կատարել գլխի տարածական, ծավալային պատկերում։ Կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք։ Կատարել ձեպանկարներ, նախանկարներ։ Ձևավորել սեփական կարծիք ու վերլուծական մտածողություն։	Դասընթացի խնդիրներ.
	1. գծանկարի միջոցով նկարել նատյուրմորտ՝ գիպսե գլխի առկայությամբ, 2. ուսումնասիրել գիծը, տոնը, լրույր և ստվերը, 3. օգտագործել հեռանկարը որպես ծավալի վերաբաշխման արտահայտչամիջոց, 4. տարբեր մեթոդներով ուսումնասիրել դիմանկարը շրջապատում, 5. տիրապետել տարբեր նյութերով աշխատելու տեխնիկաներին, 6. հասկանալ գունանկարի առանձնահատկությունները։	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝	
	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	1. գծանկարի միջոցով նկարելու մարդու գլխի համաշափությունները՝ ցուցադրելով նրա կառուցվածքը, 2. համակցելու գիպսե գլուխը տարբեր առարկաների և կենցաղային իրերի հետ, 3. բացատրելու գծանկարում ծավալների ստացման տրամաբանությունը և մեթոդները, 4. ձանաշելու գեղանկարչության համաշխարհային լավագույն օրինակները, 5. բացատրելու գեղանկարում սեփական մտահղացումները, նախանկարներն ու աշխատանքները, 6. մասնագիտուրեն ճիշտ արտահայտելու, բացատրելու սեփական մուրերը և ստեղծագործությունները։	
	բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.	
	1. գծանկարում կառուցելու մարդու գիպսե գլուխի՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ, 2. կատարելու տոնային, գծային աշխատանք, 3. հմտորեն աշխատելու ջրաներկով, յուղաներկով, այլ նյութերով, 4. կատարել աշխատանքներ տարբեր նյութականություն ունեցող իրերով՝ պատկերելով բնորոշ հատկությունները։	
	10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
	Ա2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի։	
	Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և եսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը։	
	Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային գարդարավեստի մոտիվները, մեկնարանելու դրանց իմաստային նշանակությունը։	
	Բ4. Ստեղծելու և վերաբաշխության դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները։	
	Բ5. Հիմնագործելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները։	
	11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
	1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. բննադարական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները։	

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրուսն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է եետևալ հիմնական բաժիններից.**Գնանկարչություն 1**

Թեմա 1.1. Գիպսե դիմակ կտորի ծալքի համադրությամբ: Նախանկարներ, ձեպանկարներ գիպսե դիմակից: **Թեմա 1.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային իրերով, երաժտական գործիքով, մրգով կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.3.** Գիպսե զլուխ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա) կարպետի համադրությամբ: Նախանկարներ և ձեպանկարներ: **Թեմա 1.4.** Գիպսե զլուխ նատյուրմորտ վերլուծական մոտեցմամբ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա): Մեծ վարպետների գծանկարներից դիմանկարի կրկնօրինակումներ: **Թեմա 1.5.** Գիպսե զլուխ նատյուրմորտ դեկորատիվ ստեղծագործական, ծավալապաշտական աշխատանք:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ կենցաղային տարբեր նյութականություն ունեցող իրերով, կարպետով, մրգով մեկ գոյնով (գրիգոր) **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային առարկաներով, մեջը թղթե զլանակով կամ փշով սափորով՝ հակառի գունավորվածությամբ կտորներով: **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով ու ձևերով: Կատարել ձեպանկարներ ու նախանկարներ: **Թեմա 2.4.** Պէներ քաղաքային տեսարանով՝ գրուներ դեկորատիվ լուծումներով՝ տար տոնայնությամբ: **Թեմա 2.5.** Դեկորատիվ հորինվածքային աշխատանք՝ թիթեռներ, խխունջներ թեմայով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Չովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարյ Ա., Նաброски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010.
9. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
11. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.
14. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

1.0404/B32	2.Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-5 Հ/Բ	3.4 ECTS կրեմիս
4. 4Ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնելի հայկական ավանդական գորգագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկային ձևերը: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:		
Դասընթացի խնդիրները		
<ul style="list-style-type: none"> • ճանաչել հայկական գորգերը, • սովորեցնել կատարել նախագծային հաշվարկով էսքիզներ և տարբերակել ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի, • վերհանել, հետազոտել հավաքագրել նյութեր /նախագծեր, սխեմաներ, տեխնիկական նկարներ, • ծանոթացնել գորգի հանգույցների տեսակներին և գործվածքատեսակներին, • ծանոթացնելու գորգի հաստոցի հետ աշխատելու հմտություններին՝ հենման աշխատանքներ և սապելու աշխատանքներ, • ծանոթացնելու գորգագործության գործիքների հետ աշխատելու հմտություններին, • ստեղծելորդի գործվածքով գործվածքության գործիքների հետ աշխատելու հմտություններին, • սովորեցնել գործել կրկնվող զարդանախշեր, 		

սովորեցնելնախապատրաստելթերն՝ ըստկատարվողաշխատանքների:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ճանաչեռու հայկական գորգերն ու դրանց տեսակները,
2. ճանաչելու և թվարկելու հայկական գորգերի տեսակները և ներկայացնելու դրանք ըստ իրենց անունների և կառուցվածքի,
3. բացատրելու թելերի մշակման եղանակներն՝ ըստ կատարվող աշխատանքների:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կիրառելու գորգագործության գործիքները,
2. հմտորեն աշխատելու գորգի հաստոցի հետ՝ հենելու, ասպելու,
3. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
4. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու պիեմատիկ էսքիզներում,
5. գործելու տեխնիկական տարրեր հյուսվածքներով գորգեր՝ նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզի պատկերն ու հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից,
6. ստեղծելու և ոճավորելու պիեմատիկ և տեխնիկական պատկերներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

6. կատարելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում,
7. կատարելու թիմային առաջադրանք:
8. պահպանելու անվտանգության կանոններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի գարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետադի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և կրթարտադրելու նկարագրությունը՝ արվեստի առարկաներ՝ արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով էխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործուները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.

1. 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր,
2. 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք կ՝ 0-5 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով.
 - ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն,
 - ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն,
 - ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն,
 - ✓ բանագր ներկայացում,
 - ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն,
3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,

<p>4. Եզրափակիչ քննություն՝ 0-8 միավոր:</p>									
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է ենտևալ հիմնական բաժիններից. Ներածություն Թեմա 1.Հայկական գորգերի տեսակները: Թեմա2. Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: Թեմա 3.Գորգագործական թելեր: Թելերի մշակում և նախապատրաստում: Հենք և միջնաբեկ: Հանգուցային թելեր:Թեմա 4.Հանգույցներ: Թեմա 5.Հաստատված էսքիզների հիմա վրա գորգի հյուսման աշխատանքներ:</p>									
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> ԻսրայելյանԱ, Հայկական գորգերն ու կարպետները, Եր., 2019: Հայկական գորգեր, Եր., 1986: Գայֆայան Ա., Միջիարյան Լ., Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստի տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002: Գործվածքի հայտնության քառութիւններում,Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցաբույրուն, Փրկեալ ձեռագործ հայոց, Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Եր., 2015: Бабенников М. В. Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М, 1948. 									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33.33%;">1. 0404/ B33</td> <td style="width: 33.33%;">2. Խեցեգործություն-2</td> <td style="width: 33.33%;">3. 6 ECTS կրեդիտ</td> </tr> <tr> <td>4. 6 ժամ/շաբ.</td> <td>5. 12/78/0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6. 6-րդ կիսամյակ</td> <td colspan="2">7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</td> </tr> </table> <p>8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել խեցեգործությանը՝ ապահովելով խեցեգործական առարկաների պատրաստման համար անհրաժեշտ հմտություններ և գիտելիք:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> սովորեցնել ազգային մոտիվներով խեցեգործական իրեր պատրաստել, ուսանողների մոտ զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն, ծավալատարածական ձևերի որոնման և պատկերման կարողություններ: <p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլիմի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> բացատրելու պատրաստվող իրերի նախագծային կանոնները, բացատրելու խեցեգործական տեխնոլոգիաները /թրծում, ջնարակում/: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցաբելու բրուտագործական տարրեր եղանակներ՝ ձեռքով պատրաստման, կաղապարի և լցման, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով, ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցաբելու շամոտով աշխատանքի առանձնահատկությունները: <p>գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> պահպանելու խեցեգործական վարարանների և հաստոցների շահագրծման անվտանգության կանոնները: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p>	1. 0404/ B33	2. Խեցեգործություն-2	3. 6 ECTS կրեդիտ	4. 6 ժամ/շաբ.	5. 12/78/0		6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
1. 0404/ B33	2. Խեցեգործություն-2	3. 6 ECTS կրեդիտ							
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 12/78/0								
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման								

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետալի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տղիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:
13. Դասընթացը բաժղացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ժամանակակից խեցեգործությանը ներկայացվող պահանջները: Թեմա 2. Խեցեգործական նմուշների պատրաստում /Ձեռքով պատրաստման եղանակ, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով, կաղապարի և լցման եղանակով/: Թեմա 3. Շամուով աշխատանքի առանձնահատկությունները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Բյոյան Վ. Հ., Հայկական աղամաններ, Երևան 1986: 2. Акунова П. Ф., Крапивина В. А., Технология производства и декорирование художественных керамических изделий, Москва, Высшая школа, 1984. 3. Августиник А. И., Керамика, Л., 1975. 4. Джеки Эткин, Керамика для начинающих, М., 2006. 5. Долорес Рос, Керамика техники Приемы, М., 2003. 6. Хойким Чаварра, Керамика своими руками, М., 2004. 7. А. И. Миклашевский, Технология художественной керамики, Л., 1971. 8. В. А. Малолетков, Керамика, часть первая, М., 2001, Керамика, советы начинающих часть второе, М., 2001. 9. М. Пилар Новарро, Декорирование керамики, Ниола 21 век. 2005. 10. Генадий Федотов, Глина и керамика, МСПЕ, 2005. 11. Диана Фишар, Расписываем керамику, М., 2006. 12. https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pottery?uselang=hy

1.0404/ B34	2.Մանրանկարչություն-2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել հայկական մանրանկարչության պատմությանը, դպրոցներին և ուղղություններին: Կատարել մանրանկարների կրկնօրինակներ և ստեղծագործական աշխատանքներ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսումնասիրել հայկական մանրանկարներում հորինվածքների կատարման և կառուցման առանձնահատկությունները, 2. կատարել խորանների կրկնօրինակներ՝ պահպանելով մանրանկարի պատկերագրման կարգը, 3. ստեղծել նոր զարդարմութիվներով մանրանկարներ և խորաններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Ճանաչելու տարրեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների հեղինակների աշխատանքները,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կրկնօրինակելու խորաններ՝ պահպանելով դպրոցների համար առանձնահատկությունները, 2. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու ավանդական հայկական մանրանկարների գարդեր և լուսանցագարդեր, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական մանրանկարների		

ավանդույթները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման երանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխագրեցության գործոնները:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցդական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Առարկան զնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման		
1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Լուսանցագարելու գրքարվեստում: Թեմա 2. Տիտղոսաթերթերը հայկական մանրանկարներում:		
Թեմա 3 Խորանները մանրանկարներում /Վասպուրական, Կիլիկիա/: Թեմա 4. Մանրանկարչությունը հայկական գաղթօջախներում:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արեւատներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973: 2. Ա. Շ. Մանացականյան, Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 1955: 3. Ա. Քյուրքչյան, Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 2017: 4. Հ. Հակոբյան, Վասպուրականի մանրանկարչություն, Երևան, 1982: 5. Հ. Հակոբյան, Ա. Զանիկյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 2019: 6. Հ. Վ. Կարազյան, Ն. Ավագյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1992: 7. Ռ. Գ. Դրամբյան Լ. Ա. Դուռնովա, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1969: 8. Արմանական մանրանկարչության աշխատանքները, Երևան, Իзд. Ավրորա., Լենինգրադ, 1984.		

1.0404/B35	2.Համակարգչային գրաֆիկա	3.4 կրեդիտ
4. 4 Ժամ	10 /50 /0	
6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվել համակարգչային գրաֆիկայի /Corel Draw/ն /Adobe Photoshop/ ծրագրերի հնարավորություններից:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. տիրապետել Corel Draw ծրագրի գործիքակազմին, 2. պատառների, գրքերի կազմի նախագծում, 3. անհատական նախագծերի կազմում Corel Draw ծրագրի օգնությամբ, 4. տիրապետել Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմին,		

5. անհատական նախագծերի կազմում Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմը դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,
2. ԴԿԱ անհատական նախագծեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և բացատրելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմի ընտրությունը,
3. Ներկայացնելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,
4. անհատական կոլաժներ և տեքստեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և կիրառելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ կոմպոզիցիաների կառուցումներ,
2. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ պատրաստելու և ներկայացնելու անհատական նախագծեր,
3. Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ ԴԿԱ առարկաների կառուցումներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. Ներրատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արիեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Ներրատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ3. Պատճիսանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. **խոսքային մեթոդները** (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
2. **զննական մեթոդները** (զծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը),
3. **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքների, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),
4. **ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ),
5. **քննադրտական մտածողության մեթոդները** (տնային աշխատանքների վերլուծություններ),
6. **ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Համառոտ բռվանդակություն:

Թեմա 1. Corel Draw ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլոր գործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները: **Թեմա 2.** ԴԿԱ առարկայի էսքիզներ և նախագիծ: **Թեմա 3.** Անհատական պորտֆոլիոյի նախագծում: **Թեմա 4.** Adobe Photoshop ծրագրերի

գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլոր գործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները: **Թեմա 5.** Զեսամիման աշխատանքներ JPEG-ների հետ (կոլաժ, որոշակի հատվածների ջնջում, գունափոխում):

14. Հիմնական գրականության ցանկ

1.Corel Draw ծրագրի օնլայն դասագիրք հետևյալ հղմամբ՝ <https://photoshop-master.ru/articles/>

1. 0404/ B36	2. Փայտի գեղարվեստական մշակում-2 /ՀԲ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել փայտի գեղարվեստական մշակմանը ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ փայտի գեղարվեստական ձևավորման և մշակման գործնթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել ոլորտի հայտնի ստեղծագործությունների հետ: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:	
	Դասընթացի խնդիրները.	
	1. ծանոթացնել փայտի տեսակների հետ,	
	2. տրամադրել տեղեկատվություն ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունից և նրա ավանդույթներից,	
	3. սովորեցնել համապատասխան զարդանախշերը կիրառել համապատասխան մակերևույթների վրա,	
	4. սովորեցնել տեխնիկակապէս հմուտ կերպով կատարել նախանկարներ երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի ստեղծագործական նյութի մշակման հիման վրա,	
	5. սովորեցնել կատարել գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով,	
	6. ընտրված թեմայի շուրջ կատարել հետազոտական աշխատանք:	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝	
	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	1. թվարկելու փայտի տեսակները,	
	2. ներկայացնելու ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունը և նրա ավարդույթները:	
	բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.	
	1. երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի կիրառմամբ կատարելու նախանկարներ,	
	2. ընտրելու փայտանյութի տեսակները և էսքիզները տեղափոխելու փայտանյութի վրա,	
	3. կատարելու գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:	
	գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.	
	1. պահպանելու փայտամշակման հաստոցների և գործիքների շահագործման անվտանգության կանոնները,	
	2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային ձևավորված տարրերակու:	
	10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
	Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:	
	Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիքների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:	
	Ա3. Բացատրելու ԴՎԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:	
	Բ3. Ելեկտրատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	
	Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:	
	Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:	
	Բ6. Պատճենելու ԴՎԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:	
	Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն	

հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հարորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. խնտերականիվ-կարուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան զնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,

2. մասնակցություն՝ 3 միավոր,

3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իիմական բաժիններից.

Թեմա1. Ծանոթացում բուսական և կենդանական փորագրության տեսակների հետ: /Բուսական և կենդանական զարդամուտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական և կենդանական տարրերով գործնական փորագրություն:/ **Թեմա 2.** Ծանոթացում գծային փորագրության տեսակների հետ: /Գծային կառուցում և էսքիզների մշակում: Գծային տարրերով գործնական փորագրություն:/ **Թեմա 3.** Ծանոթացում ցանցային և խորացումներով փորագրության տեսակների հետ: /Ցանցային և խորացումներով էսքիզների կառուցում և մշակում: Ցանցային և խորացումներով տարրերով գործնական փորագրություն:/ **Թեմա 4.** Փայտի գեղարվեստական մշակման բարդ եղանակներ՝ բարձրագույնագույն գործարքանությամբ: **Թեմա 5.** Կտրիչների օգնությամբ գծերի խորացման և ֆոնի համապատասխան եղանակները: **Թեմա 6.** Քանդակների մշակում և հղկում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հ. Ազատյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրություն, Հայպետհրատ, 1961 թ.:
2. Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:
3. Ս. Ղազարյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990:
4. Կ. Ա. Տումանյան, Ռезчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск IX, Москва, народное творчество, 2004.
5. Ա. Բ. Մայслիմ, Ա. Ս. Պերմյակով, Резчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск VIII, Москва, народное творчество, 2004.
6. Ի. Ի. յակովլես, Յ. Դ. օրլովա, Резба по дереву, Москва, Искусство, 1974.
7. Տ. Ա. մատվեևա, Մозайка и резба по дереву, Москва, Высшая школа, 1978.

1. 0403/B44	2. Ակարչություն-6	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 8/82/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի վերլուծական ուսումնասիրում, դրանք օգտագործել՝ ստեղծելու դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ: Սովորեցնել վերլուծական կառուցման մեթոդները, համատեղել տարրեր նյութերի տեխնիկաները և դրանց միջոցով նկարել նատյուրմորտներ, պատկերել բնապատկերներ, կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: Ուսումնասիրել վարպետների փորձը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի պատկերում՝ նրանց կիրառմամբ ստեղծելով դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,		
2. ուսումնասիրել տարրեր նկարիչների աշխատանքների տեխնիկաները,		
3. վարպետների փորձի հիման վրա ուսումնասիրել գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանքներ,		
4. կտրիչապետել գունանկարի առանձնահատկություններին և յուրահատկություններին, արտահայտչամիջոցներին,		
5. գունային տարրեր տոնայնությամբ, նրբերանգներով ստանալ տարածածավալային խորություններ:		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. Ներկայացնելու մարդու կազմաբանությունը,
2. Վերարտադրելու նյութի տոնայնությունները, լրացերը և ստվերները, անդրադարձները,
3. բացատրելու գիպսե անսատումիական մարմնի մշանային համակարգի առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու նկարչական նյութերի առանձնահատկությունները (ջրաներկ, գուաշ, պատել, յուղաներկ և այլն),
5. տարբերելու գեղարվեստական ոճերն ու ուղղությունները,
6. գրավոր տեսքով ներկայացնելու և վերլուծելու իր կողմից կատարված աշխատանքները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կատարելու գիպսե մարմնի և դիմանկարի տարածածավալային մշակում ճեպանկարներ և նախանկարներ,
2. պատկերելու գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք վարպետների փորձի հիման վրա,
3. գույնով փոխանցելու առարկաների նյութականությունը, յուրահատկությունը, համաշակությունները,
4. կատարել կարճատև գունանկարներ, գունային լուծումով նախանկարներ և ճեպանկարներ,
5. ստեղծելու դեկորատիվ մոտեցմամբ աշխատանքներ՝ նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրավորում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խյանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կատուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝

երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր։ Ըստացրում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար։

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Գծանկարչություն 1

Թեմա 1 . 1. Գիպսե իրանի վերլուծական ուսումնասիրում։ **Թեմա 1 . 2.** Գիպսե անսատումիական մարմնի վերլուծական ուսումնասիրում։ **Թեմա 1 . 3.** Դիմանկարի ուսումնասիրում։ **Թեմա 1 . 4.** Գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք վարպետների փորձի հիման վրա։

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2 . 1. Նախագծումը սենյակի անյօնում դրված աթոռով, ավելով, նմանատիպ կենցաղային առարկաներով։ Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ։ **Թեմա 2 . 2.** Նախագծումը գիպսե կլոր քանդակով (Վոլտեր, Սոլկաս, Վեներա, Հերա), զիխաշորով, կավե ափսեով, մրգերով։ Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ։ **Թեմա 2 . 3.** Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա դեկորատիվ մոտեցմամբ քնապատկեր՝ ծավալապաշտական ոճավորմամբ։ **Թեմա 2 . 4.** Նախագծումը գիպսե մարմնով՝ կենցաղային իրերի համարությամբ։

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարք Ա., Наброски и зарисовки, М., 1970.

4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010.
9. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
11. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.
14. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ

1. 0404/B45	2. Մասնագիտական պրակտիկա-1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 5-րդ կիսամյակ	5. Սուուզարք	
	<p>6. Պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ոլորտի տարբեր արտադրությունների և դրանցում գործող ծառայությունների հետ: Խորացնել մասնագիտական գործնական կարողությունները: Հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական գիտելիքները և կարողություն կրառական պրակտիկ գործունեության մեջ: Ամրապնդել կապը աշխատաշուկայի հետ:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի արտադրական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, ▪ մասնակցել արտադրական գործընթացի, ▪ ստեղծել անհատական և խմբային նախագծեր և կազմել պորտֆոլիո: 	
	<p>7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:</p> <p>ա. մասնագիտական զիստերի և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բնութագրելու պրակտիկա իրականացրած կազմակերպության գործունեությունը, մասնագիտական առանձնահատկությունները, մասնագիտական պահանջները, 2. ներկայացնելու համապատասխան եսքիներ և նախագծեր: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մասնակցելու պրակտիկա իրականացված արտադրության նախագծերին: <p>գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, 3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 	
	<p>8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի,</p>	

ինցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակույթային, տոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանապի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆուլյուի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

Խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), **զննական մեթոդները** (զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը), **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքների ընթացքը, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), **հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները** (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագիտների լյանքի ներկայացմամբ հուզական խրանում), **ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ), **համագործակցային ուսուցման մեթոդները** (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնապիրություն), **քննադրատական մտածողության մեթոդները** (պորտֆուլյունների վերլուծություններ), **խմբային աշխատանքի մեթոդները** (մտածիք – գոյզ կազմիք – քննադրկիք, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), **խնդիրության աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ուսումնական պրակտիկան ավարտվում է **ստուգարքով**: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆուլյու, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում կատարված նախագծերը և այլ գործնական աշխատանքներ:

11. Ուսումնական պրակտիկա-1-ի ոլորտները.

1. փայտի, մետաղի, խեցեգործության արտադրամասեր,
2. կարպետի, գորգի արտադրամասեր,
3. մշակութային կենտրոններ,
4. ապակեմշակման արտադրամասեր,
5. Մատենադարան,
6. թանգարաններ, որտեղ հնարավոր է հետևել վերականգնողական աշխատանքների:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. <http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/>
2. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml
3. <https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html>

1. 0404/B46	2. Մասնագիտական պրակտիկա-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 6-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
6. Պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ոլորտի տարբեր արտադրությունների և դրանցում գործող ծառայությունների հետ: Խորացնել մասնագիտական գործնական կարողությունները: Հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Ամրապնել կապը աշխատաշուկայի հետ:		
Պրակտիկայի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none">▪ ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի արտադրական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպական գործընթացներին,▪ մասնակցել արտադրական գործընթացի,▪ ստեղծել անհատական և խմբային նախագծեր և կազմել պորտֆուլյու:		
7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		

- բնութագրելու պրակտիկա իրականացրած կազմակերպության գործունեությունը, մասնագիտական առանձնահատկությունները, մասնագիտական պահանջները,
- ներկայացնելու համապատասխան էքփիզներ և նախագծեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

- մասնակցելու պրակտիկա իրականացված արտադրության նախագծերին:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

- աշխատելու թիմում,
- պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար,
- կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ատեղման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էքփիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, տցիալական ու անձնային փոխադրեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էրիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

Խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), զննական մեթոդները (զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը), **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքներիիրը, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), **հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները** (հետաքրքրի դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում), **խնտերակտիվ-կատուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանակեց, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ), **համագործակցային ուսուցման մեթոդները** (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն), **քննադատական մուածողության մեթոդները** (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), **խմբային աշխատանքի մեթոդները** (մտածիր – գոյաց կազմիր – ըննարկիր, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), **ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ուսումնական պրակտիկան ավարտվում է **ստուգարքություն**: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում կատարված նախագծերը և այլ գործնական աշխատանքներ:

11. Ուսումնական պրակտիկա-1-ի ոլորտները.

1. Փայտի, մետաղի, խեցեգործության արտադրամսեր,
2. կարպետի, գրզի արտադրամսեր,
3. մշակութային կենտրոններ,
4. ապակեմշակման արտադրամսեր,
5. Մատենադարան,
6. թանգարաններ, որտեղ հնարավոր է հետևել վերականգնողական աշխատանքների,

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

3. <http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/>
4. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml
5. <https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html>

1. 0404/B48	2. Մասնագիտական պրակտիկա-3	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
6. Պրակտիկայի նպատակն է ավարտական աշխատանքի ոլորտային շրջանակներում իրականացնել հետազոտական աշխատանք և հիմնավորել նախագծի գործնական նշանակությունը:		
Պրակտիկայի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն, ▪ նախագծի ոլորտային շրջանակում կատարել հետազոտական աշխատանք, ▪ ստեղծել ավարտական նախագիծ և կազմել պորտֆոլիո: 		
7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու գեղագիտության, դեկորատիվ կիրառական արվեստի տեսության ու պատմության իմացություն: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու ավարտական աշխատանքի կատարողական տեխնիկական եղանակները և հիմնավորելու դրանք, 2. հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա կազմակերպելու ավարտական աշխատանքը/ նախագիծը: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, 2. ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում, 3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 		
8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արիեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարներ:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցաբերելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադրեցության գործոնները:		

92. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:		
93. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:		
94. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոշում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
95. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:		
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. Խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), գործնական մեթոդները (առաջադրանքներից, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), քննադատական մուածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբանդրուներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):		
10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Մասնագիտական պրակտիկան ավարտվում է ստուգարրուզ : Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում ավարտական նախագծի վերաբերյալ կատարված հետազոտությունները:		
11. Մասնագիտական պրակտիկայի ոլորտները. Թեմա 1. Տեքստիլի /գրքի, կարառելի, գրեթենի, բատիկի/ նախագիծ: Թեմա 2. Փայտի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 3. Մետաղի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 4. Մանրանկարչություն: Թեմա 5. Խեցեգործություն: Թեմա 6. Տարազ: Թեմա 7. Տիկնիկագործություն: Թեմա 8. Ապակենկարչություն:		
12. Հիմնական գրականության ցանկ. <ol style="list-style-type: none"> Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան, - Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ., 2010: http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/ http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html 		
1. 0404/B47	2. Ավարտական աշխատանք	3. 20 կրեմիս
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Առանց ընթացիկ գնահատման	
6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված տեսական գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների նպատակային կիրառում: Ավարտական աշխատանքի խնդիրները. <ul style="list-style-type: none"> ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն, կատարել հետազոտական աշխատանք ավարտական նախագծի ոլորտային շրջանակում, կազմել պորտֆոլիո, ստեղծել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի նախագիծ և իրականացնել այն: 		
7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսության ու պատմության իմացություն, հիմնավորելու ընտրված թեմայի արդիականությունը, նպատակը, խնդիրները, կատարելու հիմնավորված եղանակումներ: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> ընտրելու ավարտական աշխատանքի/ նախագծի իրականացման տեխնիկական եղանակները, գործնական աշխատանքը իրականացնել հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տվյալ ոլորտում կիրառվող տեխնոլոգիաների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոշում, կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 		
8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.		

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեզործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցադրելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործուները:		
Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. Խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), գործնական մեթոդները (առաջադրանքներից, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), քննադատական մտածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուններով, ինտերնետային կայքերով և այլն):		
10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ավարտական աշխատանքը ամփոփվում է ավարտական աշխատանքի հրապարակային պաշտպանությամբ:		
11. Ավարտական աշխատանքի ոլորտները. Թեմա 1. Տեքստի գորգի, կարպետի, գորեկենի, բատիկի/ նախագիծ: Թեմա 2. Փայտի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 3. Մետաղի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 4. Մանրանկարչություն: Թեմա 5. Խեցեզործություն: Թեմա 6. Տարազ: Թեմա 7. Տիկնիկագործություն: Թեմա 8. Ապակենկարչություն:		
12. Հիմնական գրականության ցանկ. <ol style="list-style-type: none"> Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան, - Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ, 2010: http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/ http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html 		
ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ /ԿԱՍՎԸՆՏՐԱԿԱՆ		
1. 0404/ B50	2. Ապակենկարչություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ապակենկարչության տեխնիկային՝ կիրառելով և պահպանելով նկարչության սկզբունքներն ու կանոնները: Սովորեցնել աշխատելու տարրեր նյութերով և գործիքներով, նկարել ապակու հարթ, կոր և անհարթություններով մակերեսների վրա:		
Դասընթացի խնդիրներ.		
<ul style="list-style-type: none"> ծանոթացնել տարրեր նկարիչների կատարված վիտրաժային և ապակու նկարագարված աշխատանքներին, կատարել ապակենկարչության էսքիզներ և դրանց ոճովորման աշխատանքներ, սովորեցնել օգտագործել տարրեր նյութեր և հմտորեն համադրել դրանք, ապակու տարրեր հարթությունների վրա կատարել հորինվածքային պատկերներ, գծագրերում և գործնական աշխատանքներում կիրառելու գծագրության, զարդարվեստի կոմպոզիցիայի, գունատեսության գիտելիքները: 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն.

1. ճանաչելու ապակենկարչության համար նախատեսված նյութերը և դրանց մակնանշումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու և ոճավորելու նախանկարներ,

2. նկարելու ապակու տարբեր հարթությունների վրա՝ օգտագործելով համապատասխան հորինվածքային պատկեր,

3. գործնականում կիրառելու և ազգային և այլ ժողովուրդների գարդամուտիվները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴՎԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միշշակութային, տղիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն), 2. զննական մեթոդները (դիմակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն), 6. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով առավելագույնը 9 միավոր, որից

- ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4,
- ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,
- ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0-8 միավոր,
- ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ կիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Ապակիների տեսակները: **Թեմա 3.** Նախանկարների /էսքիզների/ կատարման առանձնահատկությունները ըստ նկարազարդվող մակերեսի՝ հարթ, կոր, անհարթություններով: **Թեմա 4.** Հարթ մակերես ունեցող ապակու նկարազարդում*: **Թեմա 5.** Կոր մակերես ունեցող ապակու նկարազարդում*: **Թեմա 6.** Անհարթություններով մակերեսի նկարազարդում*:

*Գործնական աշխատանքը կատարվում է դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարի հիման վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դարյա Լիոնեկովիչ, Ռոսпись по стеклу,

<https://sngllib.org/book/575438/8a84b2?regionChanged=&redirect=239909701>.

2. Донатела Дзакария, Декоратируем стеклом, 2006.

3. [Ди Спирито Мария. Витражное искусство и техника росписи по стеклу,](https://academycrafts.ru/org_info/biblioteka/uchebnye-posobiya/kursy_vitrazhist/di_spirito_mariya_vitrazhnoe_iskusstvo_i_tekhnika_ropsisi_po.pdf)

https://academycrafts.ru/org_info/biblioteka/uchebnye-posobiya/kursy_vitrazhist/di_spirito_mariya_vitrazhnoe_iskusstvo_i_tekhnika_ropsisi_po.pdf

3. Алан Гир И Барри Фристоун, Роспись по стеклу, 2009.

<https://sngllib.org/book/579954/2b5da5?regionChanged=&redirect=239952574>

4. Липетт Ригли, Цветное Стекло В Интериере, 2007.

5. Кейс, витраж, роспись по стеклу, 2020, http://www.nd-gimn.narod.ru/info_org_vneuroch/summer_files/case-steklo.pdf.

1. 0404/ B50	2. Ապլիկացիա	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
8. Դասընթացի նախատակն է ծանոթացնել ապլիկացիայի որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի:	Դասընթացի խնդիրները. <ul style="list-style-type: none">• տարրերակելու ապլիկացիայի տարրեր տեսակները,• ծանոթանալու ապլիկացիայի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային փուլերին:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝ ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն	1. Ճանաչելու տարրեր ապլիկացիայների կատարման տեխնոլոգիաները: <i>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</i> <ol style="list-style-type: none">1. կատարելու տիկնիկի ապլիկացիայի աշխատանքներ,2. կատարված էսքիզների հիման վրա պատրաստելու ապլիկացիաներ:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կորուսկան ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:	
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:	
Բ7. Հիմնեվով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:	Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լրտծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հարորդակցման տեխնոլոգիաները:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույն 9 միավոր, որից <ul style="list-style-type: none">✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4,✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր,✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :	
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	Թեմա 1. Ապլիկացիան որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսերում: Թեմա 2. Ապլիկացիայի դրսերունմերը տարրեր ազգային տարագներում: Թեմա 3. Ապլիկացիայի տեսակները: Թեմա 4. Հայկական տարագներում կիրառվող ապլիկացիաներ:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ.	1. Թամար Հայրապետյան, Զիտսկանության սովորույթի վերապրուկները «Համբերության տիկնիկ» հերիաթախմբում, առյուղը http://hpi.asj-oa.am/6205/1/91.pdf 2. Ս. Ա. Եսայան, Հին Հայաստանի մարդակերպ արձանիկները: 3. Տիկնիկների պատկերաբանի գործունեության ծրագիր: 4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981. 5. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва.	

6. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973.
7. <https://www.azg.am/AM/culture/2017032402>
8. <http://asbarez.com/arm/97582> /նոր-զիրքեր՝ հայկական-ծխական-տիկնիկներ/:

1. 0404/ B50	2. ԴԿԱ պատմություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 30/015	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և արհեստների աշխարհի բազմազանությանը, դրանց ծագմանը և զարգացման պատմությանը: Դասընթացի խնդիրները.	
	1. դեկորատիվ-կիրառական արվեստի փուլային զարգացման ուսումնասիրություն,	
	2. ԴԿԱ արվեստների աշխարհաքաղաքական տարբերություններ,	
	3. Ժամանակակից դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման միտումների ուսումնասիրություն:	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝ ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	1. Ճանաչելու տարբեր երկրների և ժամանակաշրջանների դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ստեղծագործությունները,	
	2. Ճանաչելու տարբեր երկրների արվեստներում օգտագործվող զարդամուտիվները:	
	Բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	1. Ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու տարբեր երկրների դեկորատիվ-կիրառական արվեստում կիրառվող զարդամուտիվները,	
	2. Ճանաչելու ավանդական հայկական ԴԿԱ ձևերը և ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու դրանք:	
	10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
	Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:	
	Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիքների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:	
	Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	
	Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:	
	Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:	
	Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:	
	11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
	1. Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցղղական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:	
	12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
	Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույն 9 միավոր, որից	
	✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4,	
	✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,	
	✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր,	
	✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :	
	13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
	Ներածություն: Թեմա 1. Հին աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 2. Անտիկ աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստը: Թեմա 3. Հին արևելյան երկրների դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 4. Հին Չուսաստանի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 5. Արևմտաեվրոպական	

<p>միջնադարի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: Թեմա 6. Վերածննյան ժամանակաշրջանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: Թեմա 7. Հին Հայաստանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p>		
<p>1. Молотова В. Н., Декоративно-прикладное искусство: Учебное пособие / В.Н. Молотова. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Форум, 2013.</p> <p>2. Смирнов А. В., Логико-смысловые основания арабо-мусульманской культуры: Семиотика и изобразительное искусство/Ин-т философии РАН.- М., 2005.</p> <p>3. Фокина Л. В., История декоративно-прикладного искусства. Учебное пособие. Ростов на Дону, еникс, 2009.</p> <p>4. История декоративно-прикладного искусства Анри Де Моран, Моран А. Москва, 1982.</p>		
1. 0201/B50	2. Թանգարանային գործ և ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 30/15/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ թանգարանների, գործածելի հիմնական հասակացությունների և թանգարանային գործի վերաբերյալ: Ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել ցուցահանդեսային-տոնավաճառային գործունեության տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ինչպես նաև տեսականից զատ գործնական հմտություններ ձևավորել ու մեթոդական խորհուրդներ տրամադրել ժամանակակից պայմաններում տարատեսակ ու տարաբնույթ ցուցադրություններ կազմակերպելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել թանգարանային գործի տեսությանն ու պատմությանը, • ծանոթացնել թանգարանային դասակարգումներին և կառավարմանը, • ծանոթացնել թանգարանային աշխատակազմի մասնագիտական վարքագծի կանոններին, • ծանոթացնել թանգարանային ֆոնդերի, հավաքածուների համարման և պահպանման եղանակներին, ցուցադրությանն ու ցուցահանդեսներին, • նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառմանը թանգարաններում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսանագիտական գիտելիք և իմացություն.</p>		
<p>1. Ներկայացնելու թանգարանային գործի պատմությունը, ժամանակակից թանգարանները,</p> <p>2. Մեկնարաններու թանգարանների գործունեությունը մշակութային արժեքների հավաքման, պահպանման, հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու և սերունդներին փոխանցելու գործում,</p> <p>3. Ներկայացնելու թանգարանային գործում կիրառվող հասկացությունները,</p> <p>4. Մեկնարաններու թանգարանային գործի կազմակերպումը,</p> <p>5. Ներկայացնելու ցուցահանդեսային գործունեության հիմնական տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները,</p> <p>6. Սահմաններու ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները՝ սկսած նախապատրաստությունից ու թեմատիկ նախագծի կազմումից մինչև ցուցադրության իրականցում, այցելուների հոսքերի կարգավորում և մշակութային ծրագրեր:</p>		
<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p>		
<p>1. Կողմնորոշվելու թանգարանային բազմազանության մեջ,</p> <p>2. կիրառելու թանգարանային աշխատանքի գործնական հմտություններ,</p> <p>3. մասնագիտական գործունեության մեջ կիրառելու նորագոյն տեխնոլոգիաներ ու մեթոդներ,</p> <p>4. կողմնորոշվելու ցուցահանդեսային գործունեության մերօրյա պայմաններում,</p> <p>5. ձևավորելու ցուցահանդեսի կոնցեպցիան, նպատակն ու ցուցահանդեսային նախագծի խնդիրները,</p> <p>6. հարաբերվելու ցուցահանդեսի աշխատանքը լրացրողների հետ:</p>		
<p>գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p>		
<p>1. ձևավորելու մշակութային և պատմական հիշողություն,</p> <p>2. աշխատելու տեղեկատվական աղբյուրների հետ,</p> <p>3. աշխատելու միջոդիսցիպլինար թիմում, ըմբռնելու ժամանակակից գեղարվեստական պրոցեսի ներքին համակարգային փոխարարելությունները:</p>		
<p>9. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.</p>		
<p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p>		

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:

Բ7. Հիմնեվով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շիվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Դասախոսություններ՝ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ,
2. սեմինարներ,
3. տեսանյութերի դիտում,
4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
5. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
6. տեսասահիկների ստեղծում,
7. փոքր խմբային նախագիծ:

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից

- ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4,
- ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,
- ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0-8 միավոր,
- ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Թանգարանային գործի տեսություն: **Թեմա 2.** Թանգարանային գործի պատմություն: **Թեմա 3.** Թանգարանների դասակարգում: **Թեմա 4.** Թանգարանների կառավարում: **Թեմա 5.** Թանգարանի աշխատակազմը և նրանց մասնագիտական վարքագիծը: **Թեմա 6.** Թանգարանային ֆոնդեր, թանգարանային հավաքածուների համալրում և պահպանում: **Թեմա 7.** Ցուցադրություն և ցուցահանես: **Թեմա 8.** Թանգարանների շուկայավարություն (մարքեթինգ): **Թեմա 9.** Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը թանգարաններում: **Թեմա 10.** Ցուցահանդեսը որպես սոցիալ-մշակութային գործունեության ձև: Դրա առաջացման պատմական նախադրյալները և ցուցահանդեսային գործունեության արդի ուղղությունները: **Թեմա 11.** Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպումը և կառուցվածքը: **Թեմա 12.** Ցուցահանդեսային և տոնավաճառների դասակարգումը, դրանց կազմակերպական առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** Ցուցահանդեսային գործունեության մարքեթինգ և մենեջմենթ: **Թեմա 14.** Ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 15.** Ցուցադրությունը (Եվապողիցիա) որպես տեղեկատվականագորդակցական համակարգ: **Թեմա 16.** Ցուցահանդեսների գովազդը ԶԼՄ-ներում: **Թեմա 17.** Ցուցահանդեսային գործի կազմակերպում ու զարգացումը Հայաստանում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Արհտովա Գ., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Ալմաթի., 2016:
2. Անդրեևա Ի., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Չել., 2018:
3. Բերդիշն Ս., Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպում (ռուս.), Մ., 2016:

4. Շպակով Վ., Համաշխարհային ցուցահանդեսների պատմություն (ռուս.), Ս., 2016:
5. Պետելինա Վ., Ցուցահանդեսային գործունեության մենեջմենթի հիմունքներ (ռուս.), Ս., 2015:
1. Պիկիչյան Հ., Հարոյան Մ., Գրիգորյան Ա., Թանգարանային մենեջմենթ և մարքեթինգ, Էդիտորիալ Եր. 2007:
6. Ստրովսի Լ., Ցուցահանդեսային-սունավաճառային գործունեության հիմունքներ (ռուս.), Ս., 2015:
7. «Ժառանգություն» հասարակական կազմակերպություն, ԻԿՕՄ-ի մասնագիտական վարքագծի կանոնագիրը, Եր. 2003:
8. Շլախտինա Լ. Մ., Основы музеиного дела: теория и практика. (Учебное пособие для студ.вузов), Высшая школа М. 2009.
9. Ред. Шулепова Э. А., Основы музееведения., Учебное пособие, Эдиториал УРСС М. 2005. Сотникова С.
10. И., Музеология, Пособие для ВУЗов, Дрофа М. 2007.
11. Юренева Т. Ю., Музееведение: Учебник для студентов гуманитарных вузов Академический проект, М. 2004, Էլեկտրոնային գրադարան:

1. 0404/ B50	2. Տիկինիկագրքություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել տիկինիկագրքությանը՝ որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի:	Դասընթացի խնդիրները.	
<ul style="list-style-type: none"> • տարրերակելու տարրեր ազգերի և նշանակության տիկինիկները, • ծանոթանալու տիկինիկի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային փուլերին: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝	ամսնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
<ol style="list-style-type: none"> 2. Ճանաչելու տարրեր ազգերի և նշանակության տիկինիկներ: բ. գործնական ամսնագիտական կարողություններ 3. կատարելու տիկինիկի էսքիզավորման աշխատանքներ, 4. կատարված էսքիզների հիման վրա պատրաստելու հայկական ազգային տիկինիկներ: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրարեկուացային գարդարձելու մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր : 		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Տիկինիկագրքությունը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսւորում:		

Թեմա 2. Տիկնիկագործության պատմությունը: **Թեմա 3.** Տիկնիկների տեսակները: **Թեմա 4.** Տարբեր ազգերի տիկնիկները: **Թեմա 5.** Հայկական տիկնիկները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Թամար Հայրապետյան, Չխուվանության սովորույթի վերապրուվները «Համբերության տիկնիկ» հերթախմբում, աղյուրը <http://hpc.asj-oa.am/6205/1/91.pdf>
2. Ս. Ա. Եսայան, Հին Հայաստանի մարդակերպ արձանիկները:
3. Տիկնիկների պատկերասրահի գործունեության ծրագիր:
4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981.
5. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва.
6. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973.
7. <https://www.azg.am/AM/culture/2017032402>
8. <http://asbarez.com/arm/97582> /նոր-գիրքեր՝ հայկական-ծիսական-տիկնիկներ/:

1. 0404/ B50	2. Տարագի պատմություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 30/015	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եգրափակիչ քննության գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել կանացի և տղամարդկանց հայկական ավանդական տարագին, դրանց գործվածքներին և զարդարվեստին, ասեղնագործության տեսակներին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none"> • տարրերակել տարագում օգտագործված զարդամոտիվների տարրերը և դրանց իմաստային նշանակությունը, • իմանալ կանաց և տղամարդկանց տարրեր տարածաշրջանների գգեստներում կիրառվող զարդերը, գրտիները և կրկնորդինակել դրանք, • հայկական ավանդական գգեստում կիրառվող կարառեսակները և ասեղնագործության տեսակները: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. Ասսնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ճանաչելու տարրեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական գգեստներում օգտագործվող ասեղնագործության և կարպետագործության տեսակները, 2. Ճանաչելու և թվելու տարրեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական գգեստների բաղադրիչները, 3. Ճանաչելու տարագում օգտագործվող զարդամոտիվները, 4. Ճանաչելու տարագում օգտագործվող զարդերը և աքսեսուարները: 		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. արտանկարելու և նկարելու տարագում օգտագործվող զարդամոտիվները, 2. կրկնօրինակելու տարրեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական գգեստների ասեղնագործությունները, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու ավանդական հայկական տարագում կիրառվող կարառեսակները, զարդերը, 4. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական տարագի ավանդույթները և մոտիվները: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կորպական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խորապահին մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների		

խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից

- ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4,
- ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,
- ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր,
- ✓ մասնակցության համար՝ 0- 3 միավոր :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Գործվածքներ և նրանց զարդարվեստը: **Թեմա 2.** Կանացի զգեստներ: **Թեմա 3.** Տղամարդկանց զգեստներ: **Թեմա 4.** Կանաց և տղամարդկանց զլչի հարդարանքներ: **Թեմա 5.** Կանաց և տղամարդկանց գույզաներ և ոտնամաններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Պատրիկ Ա., Հայկական տարագ. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 1967:
2. Ն. Ավագյան, Հայկական ժողովրդական տարագը XIX-XX դդ. Ալգրին:
3. Գ. Հյուսիսյան, Շապին Գարահիսարի և շրջանի ազգագրական նյութեր, ՀՊԹ:
4. Ե. Լալայան, Տնայնագործությունը Վասպուրականում, Թիֆլիս, 1914:
5. Հայկական տարագ XVIII – XIX դդ., Ալբու-կատալոգ Երևան, Հայաստանի պատմության թանգարան, 2014:

Գրականության ցանկերում խնդրում եմ միանման մոտեցում ունենալ, ցանկաի է սկսեն ազգանունով,
հրատարակության վայրը կամ լրիվ գրեք բոլորում, կամ կրճատումով